

NLB Banka d.d., Tuzla

Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2013.

NLB BANKA d.d., TUZLA
Finansijski izvještaji - 31. decembra 2013. godine

Sadržaj

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o promjenama kapitala	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 68

NLB Banka d.d., Tuzla
010212

Primljeno: 29. 04. 2014			
Org. jed.	5101	*cilj	izradnost
0104	13211		

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o.
Fra. Anđela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina – Bosnia and Herzegovina

Tel: +387 33 296 308
Fax: +387 33 296 309
www.ey.com/ba

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Tuzla

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja NLB Banke d.d., Tuzla (dalje u tekstu „Banka”) koji obuhvaćaju izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2013. godine, izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti, izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama i izveštaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 4 do 68).

Odgovornost Uprave za finansijske izveštaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izveštaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim finansijskim izveštajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izveštaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izveštaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izveštaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izveštaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Building a better
working world

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski Izveštaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2013. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za 2013. godinu u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine.

Ostale činjenice

Finansijski izveštaji Banke na dan i za godinu završenu 31. decembra 2012. godine bili su revidirani od strane drugog revizora, koji je u svom izveštaju od 29. marta 2013. godine izrazio mišljenje bez rezerve.

Zvonimir Madunić

Prokurist

Ernst&Young d.o.o. Sarajevo

Maja Hafizović

Ovlašteni revizor

Sarajevo, 31. marta 2014. godine

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2013.	2012.
Bilans uspjeha			
Prihodi po kamatama	4a	44.700	49.190
Rashodi po kamatama	4b	(18.187)	(18.953)
Neto prihodi po osnovu kamata	4	26.513	30.237
 Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	7	(8.187)	(10.435)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja		18.326	19.802
 Prihodi od naknada i provizija	5a	16.246	15.818
Rashodi od naknada i provizija	5b	(4.997)	(4.717)
Dobit po osnovu kursnih razlika	6	1.368	1.692
Ostali prihodi od poslovanja		684	544
Troškovi zaposlenih	8a	(15.414)	(15.004)
Opći i administrativni troškovi	8	(10.964)	(11.930)
Ostali rashodi od poslovanja		(383)	(771)
Dobit prije oporezivanja		4.866	5.434
 Porez na dobit	9	(604)	(604)
Dobit za godinu		4.262	4.830
 Ostala sveobuhvatna dobit: (Gubitak)/dobit po osnovu finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		(50)	590
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		(50)	590
 Sveobuhvatna dobit za godinu		4.212	5.420
 Osnovna/razvodnjena zarada po dionici (u BAM)		15,47	17,53

Napomene na stranama 8 do 68 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izveštaj o finansijskoj poziciji

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH			
Plasmani bankama	10	145.791	170.935
Kreditni komitentima	11	59.088	22.366
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12	541.324	544.147
Materijalna imovina	13	28.454	29.942
Nematerijalna imovina	14	20.462	20.212
Ostala aktiva	15	280	241
Ukupna aktiva	16	2.343	2.398
		797.742	790.241
OBAVEZE			
Depoziti banaka	17	3.727	2.294
Depoziti komitenata	18	634.206	614.306
Obaveze po uzetim kreditima	19	47.324	65.207
Subordinirani dug	20	24.103	24.102
Ostale obaveze	21	5.101	5.382
Ostala rezervisanja	22	2.730	2.610
Ukupne obaveze		717.191	713.901
KAPITAL			
Dionički kapital			
Zakonske rezerve	23	38.605	38.605
Revalorizacione rezerve - finansijska imovina raspoloživa za prodaju		36.278	31.449
Zadržana dobit		440	490
Ukupni kapital		5.228	5.796
Ukupni kapital i obaveze		80.551	76.340
		797.742	790.241

Napomene na stranama 8 do 68 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 31. marta 2014. godine te ih potpisuje:

Iztok Gornik
 Zamjenik direktora

Almir Šahinpašić
 Direktor

NLB BANKA d.d., TUZLA
Izvještaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Revalorizacione rezerve -	Zadržana dobit	Ukupno
Prethodno prikazano stanje na dan 31. decembar 2011. godine	38.605	28.041	(100)	4.375	70.921
Raspored dobiti za 2011. Godinu	-	3.408	-	(3.408)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	(1)	(1)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	590	4.830	5.420
Dobit za godinu	-	-	-	4.830	4.830
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	590	-	590
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	38.605	31.449	490	5.796	76.340
Raspored dobiti za 2012. godinu	-	4.829	-	(4.829)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	(1)	(1)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(50)	4.262	4.212
Dobit za godinu	-	-	-	4.262	4.262
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(50)-	-	(50)
Stanje na dan 31. decembra 2013. godine	38.605	36.278	440	5.228	80.551

Napomene na stranama 8.do 68 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB TUZLANSKA BANKA d.d., TUZLA**Izveštaj o novčanim tokovima***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Napomena	2013.	2012.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata po kreditima		40.723	45.606
Primici naknada i provizija po kreditima te naknada od mjenjačkih poslova		23.528	23.328
Plaćene kamate na depozite komitentima		(14.403)	(12.909)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)		4	-
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(30.038)	(30.360)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(1.948)	(407)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		553	78
<i>(Povećanje) / smanjenje u operativnoj aktivni:</i>			
<i>(Povećanje) / smanjenje kredita datih komitentima</i>		(2.261)	21.154
<i>(Povećanje) / smanjenje u operativnim obavezama:</i>			
<i>Povećanja/ (smanjenja) depozita komitentima i ostale obveze iz tekućeg poslovanja</i>		16.181	(108.791)
Plaćeni porez na dobit		(850)	(467)
Neto novčana sredstva (korištena u)/iz poslovnih aktivnosti:		31.489	(62.768)
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici kamata od plasmana finansijskim institucijama		895	1.160
Primici dividendi		11	21
Prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju		1.397	4.501
Nabavka nematerijalnih sredstva		(186)	(78)
Nabavka nekretnina i opreme		(446)	(1.183)
Prodaja ostalih sredstava		15	80
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti		1.686	4.501
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Kamata plaćena na pozajmice		(3.670)	(5.204)
Primljene pozajmice		1	1.800
Povrat pozajmica		(17.851)	(14.098)
Isplata dividendi		(1)	(11)
Neto novčana sredstva korištena u finansijskim aktivnostima:		(21.521)	(17.513)
Neto povećanje / (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata:		11.654	(75.780)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine:		192.954	268.759
Efekti promjene deviznog kursa:		(14)	(25)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine:		204.594	192.954

Napomene na stranama 8 do 68 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Novac i novčane ekvivalente čine gotovina u blagajni i sredstva na računima kod Centralne banke BiH (Napomena 10), te sredstva na računima kod drugih banaka bez plasmana bankama preko 30 dana (Napomena 11), bez pripadajućih obračunatih dospjelih i nedospjelih kamata i naknada.

	Napomena	2013.	2012.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	10	145.791	170.935
Plasmani bankama	11	59.088	22.366
<i>Umanjeno za:</i>			
Novčana sredstva sa dospijanjem preko 30 dana		(272)	(344)
Obračunata kamata		(13)	(3)
Ukupno		204.594	192.954

NLB BANKA d.d., TUZLA

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Tuzla (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa koja kroz različite načine organizacije posluje duže od stotinu godina. Kao samostalno dioničko društvo Banka je organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je upisana u registar društava kod Kantonalnog suda u Tuzli te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo F BiH i drugih nadležnih organa.

Pod nazivom NLB Banka d.d., Tuzla, Banka posluje počevši od 08. februara 2012. godine, nakon što je promjena naziva registrovana u registru društava kod Općinskog suda u Tuzli.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova, i to:

- a) Filijala Tuzla sa ekspozituroom Lukavac i agencijama Centar, Slatina, Irac, Sjenjak i Korzo,
- b) Filijala Sarajevo sa ekspozituroom Goražde i agencijama Centar, Pofalići, Ilidža, Markale i Alipašino Polje,
- c) Filijala Mostar sa ekspoziturama Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški i agencijom Centar
- d) Filijala Živinice sa ekspoziturama Banovići i Kladanj,
- e) Filijala Kalesija sa ekspoziturama Sapna i Teočak,
- f) Filijala Gradačac sa ekspoziturama Srebrenik, Brčko, Čelić, Rahić, Orašje i Odžak
- g) Filijala Gračanica sa ekspozituroom Doboj Istok i agencijom Klokotnica,
- h) Filijala Zenica sa ekspoziturama Travnik, Vitez i Tešanj,
- i) Filijala Bihać sa ekspozituroom Cazin.

Preko centrale u Tuzli i razvijene poslovne mreže Banka pruža kompletan servis finansijskih i konsalting usluga među kojima su:

1. depozitni poslovi,
2. kreditiranje pravnih i fizičkih lica,
3. usluge unutrašnjeg i platnog prometa sa inostranstvom,
4. izdavanje svih vrsta bankarskih garancija i akreditiva,
5. mjenjački poslovi,
6. kartično poslovanje,
7. elektronsko bankarstvo i telefonski servis,
8. te sve vrste bankarskih usluga stanovništvu.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***1. Opći podaci (nastavak)**

Dioničari Banke su:

	31. decembra 2013.		31. decembra 2012.	
	Iznos u	%	Iznos u	%
	BAM		BAM	
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	37.177.280	96,30	37.177.280	96,30
Ostali	1.427.860	3,70	1.427.860	3,70
Ukupno	38.605.140	100,00	38.605.140	100,00

Sjedište Banke je na adresi Maršala Tita 34, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2013. godine NLB Banka d.d., Tuzla je imala 442 zaposlenih (2012: 456 zaposlenih).

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***1. Opći podaci (nastavak)****Nadzorni odbor**

Predsjednik	Marko Jazbec	28.4.2010-30.5.2013
Član	Pavel Martinuč	19.12.2011-30.5.2013
Član	Suzana Žmavc	31.5.2011-30.5.2013
Član	Pavel Kobler	28.4.2010-30.5.2013
Član	Ibrahim Morankić	28.4.2010-30.5.2013
Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2013-29.5.2017
Član	Elvira Kalkan	30.5.2013-29.5.2017
Član	Vincenc Jamnik	30.5.2013-29.5.2017
Član	Rok Šturm	30.5.2013-9.12.2013
Član	Andreas Burkhardt	9.12.2013-29.5.2017
Član	Suzana Žmavc	30.05.2013-29.05.2017

Odbor za reviziju

Predsjednik	Manja Kerstein	2.6.2010 - 1.6.2014
Član	Matjaž Ložar	26.5.2011 - 1.6.2014
Član	Marko Jerič	2.6.2010 - 1.6.2014
Član	Barbara Deželak	2.6.2010 - 1.6.2014
Član	Uršula Sekne Kališnik	2.6.2010-26.4.2013
Član	Mojca Vrečar	26.4.2013 -1.6.2014

Uprava

Direktor	Almir Šahinpašić
Zamjenik direktora	Iztok Gornik
Izvršni direktor	Nihat Hamšić

Glavni interni revizor

Himzija Talović

Sekretar Banke

Marijana Galušić

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Uticaj finansijske krize

Aktuelna nestabilnost na međunarodnom i bosanskohercegovačkom tržištu

Nakon šest punih kvartala ekonomske kontrakcije, čime je ovo bila najduža recesija od osnivanja euro zone, podaci za drugi kvartal 2013. godine, donijeli su izvjesnije naznake da se nazire izlazak iz najdublje finansijske i ekonomske krize jedinstvenog područja eura. Prvi porast BDP-a eurozone od 0,3% ostvaren je u drugom kvartalu 2013. godine. Pokazatelji kretanja realnog sektora ekonomije za treći i četvrti kvartal 2013. godine jasno ukazuju na stabilan oporavak ekonomije euro zone i izlazak iz recesije, čiji je predvodnik prerađivačka industrija.

Fiskalne slabosti zemlje, pritisak na devizne rezerve i potencijalne poteškoće s finansiranjem deficita tekućeg računa i slaba domaća potražnja, osnovni su rizici po finansijsku stabilnost koji dolaze iz domaćeg makroekonomskog okruženja. Visok budžetski deficit iz prethodnih perioda i sporost u provođenju političkih i ekonomskih reformi rezultirali su porastom zaduživanja BiH kod međunarodnih finansijskih institucija, uključujući i zaduživanje po osnovu novog stand-by aranžmana s MMF-om, kao i značajnim porastom zaduživanja kod komercijalnih banaka i na domaćem tržištu kapitala. Promjene u poslovnoj politici stranih bankarskih grupacija u EU odražavaju se na smanjenje strane pasive domaćih banaka, što vrši znatan pritisak na nivo deviznih rezervi zemlje. Negativne efekte po devizne rezerve ublažava novi zaključeni stand-by aranžman s MMF-om, mada treba imati u vidu da su prilivi sredstava po ovom osnovu privremenog karaktera. Domaća potražnja i privredna aktivnost u zemlji i dalje su na niskom nivou.

Uslijed fiskalnih slabosti i političke nestabilnosti u zemlji, suvereni rejting BiH se i dalje nalazi u zoni špekulativne kreditne sposobnosti, s visokim kreditnim rizikom. Kao rezultat svojih analiza 2. decembra 2013. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service objavila je godišnji izvještaj o kreditnom rejtingu Bosne i Hercegovine, prema kojem je suvereni kreditni rejting ostao isti „B3 sa stabilnim izgledima“. Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's u septembru 2013. godine potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. Jačanje institucija kroz implementaciju strukturalnih reformi, pojednostavljenje procesa političkog odlučivanja, unapređenje međuentitetskih odnosa i jačanje vladinih finansija, uslov su za poboljšanje kreditnog rejtinga.

Poslovanje bankarskog sektora u 2013. godini, kao i prethodne četiri godine, odvijalo se u uslovima djelovanja globalne ekonomske i finansijske krize. Osnovne karakteristike poslovanja u 2013. godini su: stagniranje rasta i ukupnog razvoja bankarskog sektora, kreditne aktivnosti imaju minimalan rast, a negativan trend u kvalitetu kreditnog portfolija, iako usporeniji, je i dalje prisutan, što je uticalo da su ključni pokazatelji kvaliteta aktive pogoršani, kao rezultat rasta dospjelih potraživanja i nekvalitetnih kredita, dok je struktura nekvalitetne aktive takođe pogoršana migracijom stavki u lošije kategorije klasifikacije. Takođe, nastavljen je rast štednje, likvidnost i kapitaliziranost bankarskog sektora ocjenjuju se zadovoljavajućim, te se može zaključiti da je bankarski sektor i dalje stabilan i siguran.

Pojedine firme koje posluju u Federaciji BiH su prestale sa radom ili imaju probleme sa likvidnošću, što utiče na neuredno izmirivanje obaveza prema Banci i neredovne isplate plaća. Zbog toga, komitent dolaze u docnju kao dužnik - pravno lice, a ujedno i njihovi zaposlenici koji koriste kredite Banke, kao dužnici – fizička lica. Sve to je uticalo na povećanje troškova Banke putem formiranja ispravki vrijednosti za dospjela nenaplaćena potraživanja.

Tržište rada nastavlja da stagnira. Visok nivo nezaposlenosti prisutan je i u 2013. godini.

Monetarna politika i dalje djeluje prema aranžmanu valutnog odbora koji se pokazao kao dobar mehanizam u finansijskoj krizi.

Iako uticaj ekonomske i finansijske krize nije moguće u potpunosti predvidjeti, Uprava Banke vjeruje da je poduzela sve potrebne mjere da podrži postojanje i rast poslovanja Banke u postojećim okolnostima.

1. Opći podaci (nastavak)

Uticađ na likvidnost

Do izbijanja globalne finansijske i ekonomske krize, u normalnim uslovima poslovanja banaka i stabilnom okruženju rizik likvidnosti je imao sekundaran značaj, odnosno kreditni rizik je bio u prvom planu. Nakon prenošenja globalne krize i njenog negativnog uticaja na finansijski i ekonomski sistem u BiH, došlo je do porasta rizika likvidnosti.

U cilju prevazilaženja finansijskih poremećaja te očuvanja likvidnosti, Banka je pojačala praćenje rizika likvidnosti, te izvršila ažuriranje i prilagođavanje likvidnosnih planova u skladu sa novonastalom situacijom. Konstantno se prate depoziti velikih deponenata, rokovi dospjeća istih, te održavaju kontakti i razgovori sa njima.

U skladu sa smjernicama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom NLB Grupa dostavljenog 3. oktobra 2008. godine i dopuna koje su bile krajem 2010. godine, Banka je obavezna da održava ciljne limite koji su obavezujući za sve banke u NLB Grupi:

- krediti nebankarskom sektoru / depoziti nebankarskog sektora - trebali bi imati maksimalni koeficijent 125% (sa 31. decembrom 2013. godine odnos bruto kredita i depozita je 98,00%, a neto kredita i depozita 85,20% - Banka ispunjava navedeni limit),
- dugoročni krediti / krediti - trebali bi imati maksimalno odnos 70% (sa 31. decembrom 2013. godine odnos je 40,50% po preostalom dospjeću - Banka ispunjava navedeni limit),
- dugoročni izvori finansiranja / dugoročni krediti - trebali bi imati koeficijent minimalno 40% (sa 31. decembrom 2013. godine odnos je 70,94% po preostalom dospjeću - Banka ispunjava navedeni limit),
- adekvatnost kapitala održavati na nivou 13% (sa 31. decembrom 2013. godine stopa adekvatnosti kapitala iznosila je 15,1% - Banka ispunjava navedeni limit),
- Banka bi trebala obezbijediti kvalitetan kolateral plasmanima, odnosno lako utrživ kolateral.

Uticađ na dužnike

Prenošenje globalne ekonomske krize na područje BiH imalo je uticaj i na ključni segment djelovanja banaka, odnosno kreditiranje. U toku 2013. godine, banke su značajno smanjile i ograničile rast novih plasmana. Ograničavajući faktor rastu kredita je, s jedne strane, dostupnost novih izvora, odnosno njihov porast, a s druge strane sve veći uticaj krize na ukupnu ekonomiju i privredu u BiH i pogoršanje stanja u realnom sektoru.

Uticađ na kolaterale (naročito nekretnine)

Prilikom utvđivanja iznosa rezervisanja za kredite u kašnjenju uzimaju se u obzir novčani tokovi iz kolaterala i to za otkazane kredite i kredite kod kojih od momenta pokretanje sudskog postupka nije proteklo više od sedam godina.

Tržište Federacije Bosne i Hercegovine za mnoge vrste kolaterala, naročito nekretnina, je ozbiljno pogođeno trenutnim turbulencijama međunarodnog finansijskog tržišta, koje su prouzrokovale nižu likvidnost određenih vrsta sredstava. Kao rezultat toga, ostvarena vrijednost kolaterala se može razlikovati od procijenjene vrijednosti kod umanjenja vrijednosti.

Banka u svom poslovanju kao jedan od najčešćih oblika obezbjeđenja potraživanja od klijenata primjenjuje zaloge na stvari. U skladu sa Priručnikom za osiguranje izloženosti Banka uzima zaloge na nepokretne i pokretne stvari koje su u omjeru 1,5 do 3 puta veće u odnosu na vrijednosti potraživanja, a u zavisnosti od boniteta klijenta.

Banka redovno prati kretanje tržišne vrijednosti kolaterala. Tržišnu vrijednost založenih nekretnina Banka prati ponovnom procjenom tržišne vrijednosti nekretnine od strane ovlaštenog procjenitelja jednom godišnje (stambene i poslovne nekretnine).

NLB BANKA d.d., TUZLA

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Opći podaci (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova, model utvrđivanja vrijednosti opcija i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene. Uprava Banke je na datum bilansa provjerila korištene tehnike radi što realnijeg prikazivanja stanja na tržištu, uključujući relativnu likvidnost tržišta i diversifikaciju kredita.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

2.1. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijska izvješća sastavljena su u skladu s računovodstvenim propisima primjenjivim u Federaciji Bosne i Hercegovine („Federacija“). Računovodstveni propisi primjenjivi u Federaciji temelje se na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji („Zakon“) (Službene novine 83/09). Banke sastavljaju i objavljuju svoja finansijska izvješća u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“), i koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06). Odluka o objavi standarda broj O-1/4-2010 od 28. travnja 2010. godine je obvezujuća za razdoblja koja počinju 1. siječnja 2010. godine. Ova odluka uključuje MRS-ove, MSFI-jeve i tumačenja objavljena od strane Odbora i potvrđena od strane EFRAG-a („European Financial Reporting Advisory Group“) do listopada 2009. Svi prethodno objavljeni standardi koji su naknadno potvrđeni od strane EFRAG-a i novi ili dopunjeni MSFI-jevi i tumačenja objavljena od strane Odbora nakon listopada 2009. godine nisu prevedeni i objavljeni te stoga nisu primijenjeni u sastavljanju ovih finansijskih izvješća. Sukladno tome, finansijska izvješća nisu sastavljena u skladu sa svim odredbama MSFI-jeva.

(a) Novi i dopunjeni standardi usvojeni od strane Društva

Nema MSFI ili IFRIC (tumačenja „Odbora za tumačenje međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja“) koja su na snazi prvi put za finansijsku godinu koja počinje na ili nakon 1. januara 2013. za koju se očekuje da će imati značajan utjecaj na Društvo.

(b) Novi standardi, dodaci i tumačenja izdani od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC) i Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), koji budući da nisu prevedeni na Bosanski jezik nisu još na snazi u FBiH, pa zato nisu usvojeni za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2013., a također nisu i prijevremeno usvojeni:

MSFI 9, Finansijski instrumenti - I dio: Klasifikacija i mjerenje. MSFI 9, objavljen novembra 2009. godine, zamjenjuje one dijelove MRS 39 koji se odnose na klasifikovanje i mjerenje finansijskih sredstava. MSFI 9 je dodatno izmijenjen i dopunjen oktobra 2010. godine sa ciljem da se razmotri pitanje klasifikovanja i odmjeravanja finansijskih obaveza i u decembru 2011. godine da (i) izmijeni efektivni datum primjene za godine koje počinju 1. januara 2015. godine ili kasnije i (ii) doda prelazne objave. U novembru 2013. godine do daljnjeg je pomjeren efektivni datum primjene MSFI 9. U daljem tekstu prikazani su osnovni elementi standarda:

- Finansijska sredstva se klasifikuju u dvije kategorije načina odmjeravanja: kao sredstva koja se naknadno odmjeravaju po fer vrijednosti ili kao sredstva koja se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti. Odluka o klasifikaciji sredstava donosi se prilikom njihovog početnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od poslovnog modela koji pravno lice koristi za potrebe upravljanja svojim finansijskim instrumentima, kao i od karakteristika instrumenta u vezi sa ugovornim novčanim tokom.
- Instrument se naknadno odmjerava po amortizovanoj vrijednosti samo ukoliko je riječ o dužničkom instrumentu i (i) ako je cilj poslovnog modela pravnog lica da drži sredstvo za potrebe naplate ugovornih tokova gotovine, te (ii) ako se kod ugovornih tokova gotovine sredstva radi samo o plaćanju glavnice i kamate (tj. samo ima "osnovna obilježja kredita"). Svi ostali dužnički instrumenti odmjeravaju se po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u dobiti ili gubitku.
- Svi instrumenti kapitala odmjeravaju se naknadno po fer vrijednosti. Instrumenti kapitala koji se drže radi trgovanja odmjeravaju se po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha. Za sva ostala učešća u kapitalu može se, prilikom početnog priznavanja,

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

donijeti neopoziva odluka da se nerealizovani i realizovani dobici i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju u Ukupnom ostalom finansijskom rezultatu umjesto u dobiti ili gubitku. Po donijetoj odluci dobici i gubici po fer vrijednosti ne mogu se naknadno priznati u računu dobiti ili gubitka. Odluka se može donijeti za svaki instrument posebno. Dividende se priznaju u računu dobiti ili gubitka ukoliko predstavljaju prinos na investicije.

- U MRS 39, najveći broj zahtjeva za klasifikaciju i odmjeravanje finansijskih obaveza prenijet je u MSFI 9 u neizmijenjenom obliku. Osnovna izmjena ogleda se u tome da će pravno lice biti u obavezi da efekte promjena u vlastitom kreditnom riziku finansijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u računu dobiti ili gubitka prikaže u ukupnoj ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Usvajanje MSFI 9 je obvezno od 1. januara 2015., ranija primjena je dopuštena.

- **MSFI 10, Konsolidovani finansijski izvještaji (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, zamjenjuje sve smjernice u pogledu pitanja kontrole i konsolidacije izložene u MRS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji" i tumačenju SIC-12 "Konsolidacija - entiteti za posebne namjene". MSFI 10 mijenja definiciju kontrole tako da isti kriterijumi za utvrđivanje kontrole važe za sva pravna lica. Definicija kontrole potkrijepljena je opširnim smjernicama za primjenu standarda.
- **MSFI 11, Zajednički aranžmani (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, zamjenjuje MRS 31 "Učešća u zajedničkim poduhvatima" i tumačenje SIC-13 "Zajednički kontrolisani entiteti – nemonetarni ulozi učesnika u zajedničkom poduhvatu". Izmjenom definicija zajednički aranžmani su svedeni na dvije vrste aranžmana, i to na: zajednička poslovanja i zajedničke poduhvate. Postojeća politika proporcionalne konsolidacije kod zajednički kontrolisanih entiteta se ukida. Primjena računovodstvenog metoda učešća je obavezna za sve učesnike u zajedničkom poduhvatu.
- **MSFI 12, Objelodanjivanje učešća u drugim pravnim licima (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, odnosi se na sve subjekte koji imaju učešće u nekom zavisnom preduzeću, zajedničkom aranžmanu, pridruženom preduzeću ili nekonsolidovanom pravnom licu. Ovaj standard zamjenjuje postojeće zahtjeve u pogledu objelodanjivanja sadržane u MRS 28, "Investicije u pridružene entitete". MSFI 12 zahtjeva objelodanjivanje informacija koje će pomoći korisnicima finansijskih izvještaja da procijene prirodu, rizike i finansijske efekte povezane sa učešćem subjekta u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima, zajedničkim aranžmanima i nekonsolidovanim pravnim licima. Da bi pomenuti ciljevi bili ispunjeni, novi standard zahtijeva: objelodanjivanja u brojnim oblastima, uključujući materijalno značajna prosuđivanja i pretpostavke pri utvrđivanju da li pravno lice ostvaruje kontrolu, zajedničku kontrolu ili, pak, ima značajan uticaj nad svojim učešćem u drugim pravnim licima; sadržajno proširena objelodanjivanja u pogledu učešća lica bez upravljačkog uticaja u aktivnostima Banke i tokovima gotovine; sažete finansijske informacije zavisnih preduzeća sa značajnim manjinskim učešćem; kao i detaljna objelodanjivanja učešća u nekonsolidovanim pravnim licima.
- **MSFI 13, Odmjeravanje fer vrijednosti (objavljen maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, ima za cilj da poveća dosljednost i smanji stepen složenosti obezbjeđivanjem precizne definicije fer vrijednosti, kao i jedinstvenog izvora za odmjeravanje fer vrijednosti i jedinstvenih zahtjeva za objelodanjivanje u svim MSFI.
- **Izmjene i dopune MRS 1, Prezentacija finansijskih izvještaja (objavljen juna 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine)**, mijenja zahtjeve u pogledu objelodanjivanja stavki koje se iskazuju u Ukupnom ostalom finansijskom rezultatu. Izmjene i dopune zahtijevaju da pravna lica izvrše razdvajanje stavki koje se prikazuju u Ukupnom ostalom finansijskom rezultatu na dvije grupe, i to prema tome da li će one moći da se reklasifikuju u

bilans uspjeha u budućim periodima. Predloženi naziv finansijskog izvještaja koji se koristi u MRS 1 glasi 'Izvještaj o dobiti i gubitku i ukupnom ostalom finansijskom rezultatu'. Banka očekuje da će izmjene i dopune standarda uticati na izmjenu načina prezentacije finansijskih izvještaja Banka, ali da neće imati uticaja na odmjeravanje transakcija i stanja.

Dopuna objavljena maja 2012. godine (**važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine**) zahtjeva uporedne podatke za početno stanje u Izvještaju o finansijskom položaju kada subjekt mijenja računovodstvenu politiku ili čini retroaktivne izmjene ili reklasifikacije, u skladu s MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, te zahtjeva prezentovanje uporednih podatka kada subjekt objavljuje finansijske izvještaje izvan minimalnih zahtjeva za uporednim informacijama.

- **Izmjene i dopune MRS 16, Nekretnine, postrojenja i oprema (objavljene maja 2012. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, kojima je pojašnjeno da se stvari, kao što su rezervni dijelovi, Stand -by opreme i servisiranje opreme, priznaju kao nekretnine, postrojenja i oprema, kada zadovoljavaju definiciju nekretnina, postrojenja i opreme, a ako ne ispunjavaju tu definiciju, klasifikuju se kao inventar.
- **Izmjene i dopune MRS 19, Primanja zaposlenih (objavljen juna 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, donosi značajne izmjene u pogledu priznavanja i odmjeravanja definisanih doprinosa za penzije i otpremnina, kao i u pogledu objelodanjivanja svih primanja zaposlenih. Standard zahtijeva da se sve promjene u neto obavezama (sredstvima) po osnovu definisanih primanja priznaju u periodu u kome nastanu, i to: (i) troškovi zarada i naknada i neto kamata priznaju se u bilansu uspjeha; i (ii) dobiti i gubici po osnovu ponovnog odmjeravanja priznaju se u ukupnom ostalom finansijskom rezultatu.
- **MRS 27, Pojedinačni finansijski izvještaji (revidiran maja 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**, izmijenjen je i ima za cilj da propiše zahtjeve u pogledu načina obračunavanja i objelodanjivanja ulaganja u zavisna preduzeća, zajedničke poduhvate i pridružena preduzeća onda kada pravno lice sastavlja pojedinačne finansijske izvještaje. Smjernice u pogledu pitanja kontrole i konsolidovanih finansijskih izvještaja zamijenjene su standardom MSFI 10, "Konsolidovani finansijski izvještaji".
- **Objelodanjivanja – Netiranje finansijske imovine i finansijskih obaveza – Izmjene i dopune MSFI 7 (objavljen decembra 2010. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)**. Izmijenjena zahtjeva objelodanjivanja koja će omogućiti korisniku finansijskih izvještaja Banke ocjenu efekata ili potencijalnih efekata netiranja uključujući pravo prebijanja.
- **Netiranje finansijske imovine i finansijskih obaveza – Izmjene i dopune MRS 32 (objavljen decembra 2011. godine, važeći za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine)**. Izmjena je uvrstila uputstvo primjene MRS 32 da uoči nekonzistentnosti uočene primjenom nekih od kriterija netiranja. Ovo uključuje pojašavanje značenja "trenutno ima zakonski provedivo neobavezujuće pravo prebijanja " i da se neki bruto iskazani sistemi poravnanja mogu smatrati ekvivalentima neto poravnanja.
- **Poboljšanja Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (objavljena maja 2012. godine, važeća od 1. januara 2013. godine)**. Poboljšanja uključuju bitne izmjene i pojašnjenja sljedećih standarda i tumačenja.
- **Izmjene prijelaznih odredbi MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 (izdana u junu 2012., a na snazi za godišnja razdoblja koja počinju od 1. januara 2013.)**, koje razjašnjavaju prijelazne odredbe u MSFI 10 "Konsolidirani finansijski izvještaji" i pruža dodatno olakšanje prijelaza iz izvještavanja usporanih informacija u skladu s MSFI 10, MSFI 11 "Zajednički poslovi" i MSFI 12 "Objavljivanje udjela u drugim subjektima".

- **Izmjene i dopune MSFI 1 "Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja – Državni zajmovi"** (objavljen u martu 2012. i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju od 1. januara 2013.), omogućena primjena izuzeća od retroaktivne primjene smjernica MSFI-jeva koje se odnose na državne zajmove po kamatnim stopama nižim od tržišnih na snazi su od 1. januara 2013. godine, uz dopuštenu raniju primjenu.
- **IFRIC 20 "Troškovi odlaganja rudarskog otpada nastalog aktivnostima površinske eksploatacije"**, koji razmatra kada i na koji način se računovodstveno obuhvataju koristi od aktivnosti odlaganja otpada nastalog rudarskim aktivnostima.
- **Izmjene i dopune MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 - Ulaganja u subjekte** (izdana 31. oktobra 2012., a na snazi za godišnja razdoblja koja počinju od 1. januara 2014.), koji je uveo definiciju investicijskog subjekta koji će biti potreban za obavljanje svoje ulaganje podružnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Osim ukoliko u tekstu gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi kada budu usvojeni imati značajnoj uticaja na finansijske izvještaje Banke.

2.2. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se terminska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane neto u izvještaju dobiti i gubitka unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

Kurs	2013. BAM	2012. BAM
USD	1,4190	1,4836
EUR	1,9558	1,9558

2.3. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Obračun kamata za kredite u defaultu, odnosno za kredite koji kasne duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu. Prihod od kamata na kredite u defaultu, priznaje se po naplati.

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.4. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Naknade i provizije se iskazuju na obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima te brokersko-dilerskim poslovima.

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a i troškovi kartičnog poslovanja.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu kada su nastali.

2.5. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u izvještaju dobiti i gubitka kao ostali prihodi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

2.6. Naknade za zaposlene

Društvo, u normalnom toku poslovanja, plaća u ime zaposlenika Banke, penziono i zdravstveno osiguranje, poreze i doprinose na i iz plate koji se obračunavaju na bruto plate, kao i topli obrok, prevoz na posao i regres za godišnji odmor prema lokalnim propisima. Ovi troškovi terete bilans uspjeha u istom periodu na koji se odnose plate. Pored uslova definisanih zakonom, Banka nema nikakvih drugih penzionih šema ili naknada poslije penzionisanja i shodno tome, nema obaveza po osnovu penzija.

2.7. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrijednosti iskazana kroz dobit ili gubitak, finansijska sredstva namijenjena prodaji i finansijska sredstva koja se drže do dospelja.

Troškovi transakcija su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i poreze određene od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Trošak amortizacije se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospelja, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze, u periodu kada su stvarno nastali, kako bi se postigla konstantna periodična kamatna stopa (efektivna kamatna stopa) za knjigovodstveni iznos. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

Novac i novčani ekvivalenti. Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospijeca do 30 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje sredstva koja Društvo može zadržati na neodređeno vrijeme, koja mogu biti prodana u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama, deviznim kursovima ili kapitalnim cijenama, ili cijenama dionica, ili sredstva koja nisu klasifikovana kao zajmovi i potraživanja, sredstva koja se drže do dospijeca ili kao finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Takođe, u ovu grupu se svrstavaju ona finansijska sredstva koja ne ispunjavaju uslove da bi bila klasifikovana kao finansijska sredstva za trgovanje.

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Naknadno vrednovanje vrši se po poštenoj vrijednosti i razlika se priznaje u kapital preko revalorizacionih rezervi. Promjene u fer vrijednosti monetarnih i nemonetarnih vrijednosnih papira koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj svobuhvatnoj dobiti.

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u kapitalu prenosi se u Bilans Uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

Sredstva raspoloživa za prodaju mogu se reklasifikovati u sredstva koja se drže do dospijeca ako postoje dokazi da Banka ima namjeru i sposobnost da sredstvo drži do roka dospijeca.

Principi mjerenja fer vrijednosti. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i finansijske imovine raspoložive za prodaju je njihova kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjjenja za troškove prodaje. Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. Ona uključuje korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budućni novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Potraživanja od ostalih banaka. Potraživanja od ostalih banaka se prikazuju kada Banka da pozajmicu u vidu avansa nekoj drugoj banci, bez namjere trgovanja sa nastalim nederivativnim potraživanjem, bez kotiranja na berzi, koje dospijeva na naplatu na fiksno određen ili naknadno utvrdiv datum.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Kredit plasirani komitentima. Krediti i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Svi krediti i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti na dan plaćanja i priznaju kada se gotovina plasira zajmoprimcu.

Kredit su prikazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana umanjenih za otplaćenu glavnicu i ispravku vrijednosti i uvećani za dospelu, a nenaplaćenu kamatu. Nakon početnog priznavanja naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivnog prinosa.

Preuzeti kolaterali. Preuzeti kolaterali predstavljaju finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke prostorije i oprema, ostala finansijska sredstva ili zalihe u sklopu ostalih sredstava, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina za koju je donešena odluka da je za dalju prodaju, može biti dugotrajna imovina (najčešće nekretnine), koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna i kratkoročna imovina, stečena s ciljem dalje prodaje u kratkom roku (do godinu dana).

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjiži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprincima, ostvaruje prihod od zakupa.

Obaveze na osnovu garancija. Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.8. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

a) Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti

Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena.

Smatra se da su finansijsko sredstvo odnosno grupa finansijskih sredstava obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivan dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procenjene buduće tokove gotovine.

Postupak procjene umanjenja potraživanja u skladu sa usvojenom Metodologijom je sljedeći:

Banka individualno pregleda:

- banke,
- sve komitente (pravna lica, preduzetnike i fizička lica) kod kojih je izloženost na dan obračuna veća od 100.000 BAM,
- svi komitenti sa kašnjenjem u materijalno značajnom iznosu preko 90 dana,
- pojedinačno određene komitente od strane Banke (pravna i fizička lica).

Obezvrijeđenja (umanjenja) vrijednosti formiraju se u slučajevima kada Banka raspolaže sa podacima o događajima koji predstavljaju objektivne dokaze o obezvrijeđenju finansijskog sredstva ili grupe sredstava, i to:

- finansijske teškoće dužnika,
- kršenje ugovornih obaveza od strane dužnika,
- restruktuiranje finansijskih sredstava zbog finansijskih problema dužnika: produženje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, odlaganje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova, djelimičan otpis potraživanja (glavnice i/ili dospjelih kamata), preuzimanje druge aktive za djelimično ili potpuno namirenje potraživanja, uvođenje grace perioda i druge aktivnosti,
- mogućnost stečaja ili finansijske reorganizacije dužnika,
- mjerljivo smanjivanje očekivanih novčanih tokova grupe finansijskih sredstava od početka priznavanja tih sredstava, iako smanjivanje još ne može da bude raspoređeno na pojedinačno sredstvo u grupi, uključujući: negativne promjene u izmirivanju dugova, pogoršanje stanja u grani ili ekonomskih uslova koji utiču na izmirenje finansijskih sredstava.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje, isl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

Potraživanja prema komitentima, za koje nema dokaza o obezvrijeđenju, odnosno za koje Banka smatra da će u potpunosti biti naplaćena u ugovorno određenim iznosima i rokovima, uključuju se u grupe za zajedničku procjenu obezvrijeđenja, odnosno rezervisanja.

U grupu 100% naplativa potraživanja svrstavaju se prvorazredno osigurana potraživanja i za njih nije potrebno formirati obezvrijeđenja, odnosno rezervacije ni na pojedinačnom ni na grupnom nivou.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Novoodobrena potraživanja od komitenata koji već imaju aktivne obaveze prema Banci, Banka tretira na sljedeći način:

- a. ako su postojeća potraživanja individualno ocijenjena i novoodobreno potraživanje će se individualno ocijeniti,
- b. ako su postojeća potraživanja grupno ocijenjena i novoodobreno potraživanje će biti grupno ocijenjeno (ukoliko ukupna izloženost ne prelazi limit za pojedinačnu ocjenu).

Za potraživanja od klijenata, kod kojih postoje dokazi o obezvrijeđenju, radi se individualna ocjena.

Procjena obezvrijeđenja individualno pregledanih kredita obuhvata sljedeće korake:

- pregled ugovorenih novčanih tokova iz otplatnog plana,
- procjena stvarne naplate potraživanja po iznosu i vremenu (očekivani novčani tokovi),
- diskontovanje procijenjenih novčanih tokova na sadašnju vrijednost, pri čemu se kao diskontna stopa koristi efektivna kamatna stopa (EKS),
- izračunavanje stope naplativosti potraživanja koja je jednaka odnosu sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova i sadašnje vrijednosti ugovorenih novčanih tokova,
- na osnovu stope naplativosti obračunava se iznos obezvrijeđenja.

Za potraživanja koja se pregledaju grupno, procjena obezvrijeđenja se odvija po sljedećim fazama:

1. Formiranje grupa klijenata

Za potrebe formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, rizična aktiva i preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama, koja ne predstavlja pojedinačno značajnu izloženost, dijeli se u grupe sa sličnim karakteristikama s obzirom na izloženost kreditnom riziku i to:

1. grupa privrednih društava i privatnika,
2. grupa fizičkih lica – bilansna potraživanja,
3. grupa fizičkih lica – vanbilansna potraživanja.

Sve tri grupe komitenata dalje se dijele u pet podgrupa, s obzirom na njihov bonitet (A, B, C, D i E).

2. Na potraživanja razvrstana u bonitetne grupe primjenjuju se grupni procenti obezvrijeđenja.

Visina gubitka se izračunava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih tokova gotovine po osnovu naplate potraživanja iz ugovora.

b) Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine

U skladu sa Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, koje je donijela Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Banka i dalje vodi adekvatnu internu evidenciju (vanbilansna evidencija) i u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA) o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke, obračunat u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, utvrđenu razliku Banka je obavezna da tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u skladu sa prethodno navedenom odlukom. Navedeni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke prilikom izračuna adekvatnosti kapitala (Tačka 3.9. Upravljanje rizikom kapitala).

Ako je iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka nema obavezu da formira rezerve za kreditne gubitke. Banka ne može iskazati veći iznos ispravki vrijednosti u odnosu na obračunate rezerve za kreditne gubitke za pojedine komitente ili partije koristiti za umanjenje nedostajućih rezervi za kreditne gubitke za druge komitente.

U skladu sa istom odlukom, Banka ne može umanjivati iznos već formiranih rezervi za kreditne gubitke.

c) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Hartije od vrijednosti, raspoložive za prodaju se vrednuju prema fer vrijednosti, a učinak vrednovanja se iskazuje u kapitalu.

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju kada hartije od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, imaju materijano značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti, koje traje duži vremenski period, ukazuje da je takva hartija od vrijednosti obezvrjeđena. Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak, utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha. Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživim za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz bilans uspjeha, ali najviše do predhodno iskazanog smanjenja. Kod vlasničkih hartija od vrijednosti kasnije otklanjanje smanjenja nije dopušteno kroz bilans uspjeha.

U grupi Hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju iskazuju se i investicije u kapital nezavisnih pravnih lica.

2.9. Rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

2.10. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po istorijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2013. i 2012. godini, su kako slijedi:

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Građevine	%
Računari	1,3%
Transportna sredstva	25%
Namještaj i ostala uredska oprema	15,5%
	6-20%

Banka periodično provjerava da li je došlo do umanjenja vrijednosti njene dugotrajne imovine. Ako knjigovodstveni iznos sredstva premašuje njegovu procijenjenu nadoknadivu vrijednost, otpisuje se do iznosa nadoknadive vrijednosti.

(a) Ulaganja u tuđu imovinu

Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

(b) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladno MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2 ako je riječ kratkoročnoj imovini stečenoj sa ciljem dalje prodaje u kratkom roku (do godinu dana).

U skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primjenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama. U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 BAM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

2.11. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti.

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.12. Naknade zaposlenima

Banka u svakodnevnom poslovanju za svoje zaposlene plaća poreze i doprinose na i iz plata koji se obračunavaju na bruto plaće kao i topli obrok, troškove prevoza na radno mjesto i regres za godišnji odmor u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju dobiti i gubitka u istom periodu na koji se odnose plate.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka u skladu sa aktima NLB Grupe, svake tri godine angažuje vanjskog aktuara za izračun pogodnosti zaposlenih, a obavezna je još dodatno, dva puta godišnje vršiti provjeru da li je došlo do promjene podataka koji utiču na izračun rezervisanja za pogodnosti zaposlenih. Dodatna rezervisanja se formiraju ako je:

- broj zaposlenih povećan za više od 10%,
- visina jubilarnih nagrada ili otpremnina u penziju porasla za više od 5%,
- značajan pad kamatnih stopa, čiji se diskontni faktor upotrebljava kod obračuna sadašnje vrijednosti obaveza za rezervisanja,
- došlo do promjene u zakonodavstvu na području isplata zaposlenim.

Posljednji Aktuarski izračun je urađen na datum 30.09.2013. godine.

Rezervisanja za stimulativne otpremnine, prema Poslovnom planu usvojenom na Nadzornom odboru, a na osnovu Odluke Uprave Banke, formirane su i u potpunosti iskorištene za tu namjenu po isplati.

Za neiskorištene godišnje odmomore u 2013. godini Banka je formirala rezervisanja na teret troškova koja su uključena u „troškove zaposlenih“ po metodi prosječne vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora.

2.13. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa zakonima i propisima Federacije Bosne i Hercegovine, a na temelju dobiti i gubitka priznatog u izvještaju dobiti i gubitka koji je sastavljen u skladu s računovodstvenim standardima. Porez na dobit obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i primjenom stope od 10% na oporezivu dobit za period izvještavanja.

Eventualni odgođeni porezi priznaju se za privremene razlike koje nastaju između poreskih osnovica sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa za potrebe finansijskog izvještavanja primjenom metode bilansne obaveze i po trenutno važećim stopama. Rezervisanja se utvrđuju za cijeli iznos odgođenih poreznih obaveza. Odgođena poreska sredstva se priznaju u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa za smanjivanje poreske obaveze u budućnosti.

2.14. Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama

Obaveze po uzetim kreditima se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos. Obaveze po uzetim kreditima iskazuju se po amortizovanom trošku, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

2.15. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.16. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da je sa 31.decembra 2013.godine, obezbijedila da zakonske rezerve pokrivaju 94 % dioničkog kapitala.

2.17. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

2.18. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale obaveze (Napomena 21a) i Prihodi od naknada i provizija (Napomena 5a).

2.19. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima,
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

2.20. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati i objavljuje poslovanje po poslovnim segmentima (država, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (filijale).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

2.21. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliu.

Otpremnine i godišnji odmori

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća ili manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod.

Ovlašteni aktuar je u 2013. godine uradio izračun rezervisanja u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja. U godinama kada ovlašteni aktuar ne radi izračun, Banka prema Uputstvu NLB Grupe vrši provjeru potrebnih rezervisanja.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj neto dnevnicu Banke na nivou 2013. godine.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procjene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na iznose tekućeg i odloženog poreza na dobit.

Odgodena poreska sredstva prikazana na dan 31. decembra 2013. godine se ne iskazuju, jer bi njihovo knjiženje uvećavalo poresku osnovicu i bilo u suprotnosti sa važećim poreskim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Koncept nastavka poslovanja

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni pod pretpostavkom da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

3.1 Strategija upravljanja finansijskim instrumentima

Strategija sistema upravljanja rizicima u Banci je održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti, Banka primjenjuje politike i strategije kreditnog i tržišnog rizika. Banka kontrolira različite rizike s obzirom na strukturu podataka, usvojenih metodologija, izvještavanja i limita nastalih unutar procesa donošenja odluka. Banka ima model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki uticaj na kvalitet imovine, strukturnu likvidnost, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Glavni rizici uključuju kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik kamatne stope), operativni rizik i rizik kapitala.

Standardi upravljanja rizicima u NLB Grupi predstavljaju polazište za postavku, organizaciju te aktivnosti na području upravljanja rizicima Banke, kao članici NLB Grupe. Opisana usmjerenja odnosno »minimalni standardi« na području upravljanja kreditnim, nekreditnim i operativnim rizicima predstavljaju za članice NLB Grupe osnovna polazišta, kojim je potrebno prilagoditi poslovne politike, organizaciju, postupke rada te sistem izvještavanja.

Standardi definišu osnovne smjernice kao i konkretne kratkoročne i dugoročne zadatke, rokove implementacije kao i osobe/odjele koji su za to zaduženi.

Smjernice Standarda upravljanja rizicima NLB Grupe ugrađene su u sljedeća akta:

- Program upravljanja kreditnim rizikom,
- Politika upravljanja deviznim rizikom,
- Politike i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti,
- Politika upravljanja dužničkim vrijednosnim papirima.

3.2 Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da podmiri iznose obaveza u cijelosti po dospelju. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimaca u rizične skupine, Banka identifikuje, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opći kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

Procjenu kreditnih gubitaka Banka vrši pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih lica. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama FBA.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimatelja da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama i promjenom kreditnih limita po potrebi u skladu sa utvrđenim procedurama za odobravanje kredita, drugog plasmana, vršenje ulaganja i preuzimanje potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženosti kreditnom riziku djelomično upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, osiguranje naplate odnosno instrumente za obezbjeđenje naplate (većina kredita osigurana je instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospeljeće i valutu.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**

Služba upravljanja rizicima izrađuje Prijedlog za bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja ukoliko je izlaganje Banke kreditnom riziku prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica (kredit, garancije i akreditivi i dr.) veće od 0,05% osnovnog kapitala Banke. Za izloženost prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica do 400 hiljada BAM, odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja donose kreditni odbori Glavnih Filijala Tuzla/Sarajevo/Mostar (do 31.08.2013.g).

Od 01.09.2013.godine za iznose do BAM 100.000,00 odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja donose kreditni odbori Filijala a od BAM 100.000,00 do BAM 400.000,00 kreditni odbor Centra Retail, dok za izloženost preko 400 hiljada BAM odluku donosi Kreditni odbor Banke. U cilju implementacije Projekta CHUKT, čija je glavna namjena centralizovati i harmonizirati upravljanje kreditnim rizicima, sve članice su prema instrukcijama NLB d.d. Ljubljana krajem 2010. godine usvojile:

- Metodologiju za formiranje ispravke vrijednosti potraživanja i rezervisanja za kreditne rizike po međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima Banke Slovenije u NLB Grupi,
- Metodologiju bonitetne klasifikacije i određivanje gornjih granica zaduženosti u NLB Grupi,
- Uputstvo za poslovni proces bonitetnog razvrstavanja i određivanja gornje granice zaduženja za komitente NLB Grupe.

Bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja („GGZ“) u skladu s Metodologijom bonitetne klasifikacije i određivanja gornjih granica zaduženosti u NLB Grupi izvodi se, ne samo za materijalno važne komitente (izloženost preko 5,0 miliona EUR) i one komitente čije odobravanje plasmana je u nadležnosti Nadzornih odbora članica NLB Grupe (izloženost preko 15% osnovnog kapitala Banke), nego i za sve komitente NLB Grupe odnosno i za komitente koji su isključivo u nadležnosti članica NLB Grupe.

Ukupna izloženost kreditnom riziku

	2013.	2012.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (CBBH)	145.791	170.935
Plasmani bankama	59.088	22.366
Kreditni komitentima	541.324	544.147
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	28.454	29.942
Ostala finansijska imovina	1.755	2.000
	776.412	769.390

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku:

<i>Finansijska imovina</i>	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Umanjenje vrijednost	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2013.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH (Napomena 10)	145.791	-	145.791
Plasmani bankama (Napomena 11)	59.088	-	59.088
Kreditni komitentima (Napomena 12)	621.463	(80.139)	541.324
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Napomena 13)	28.455	(1)	28.454
Ostala finansijska imovina (Napomena 16)	3.225	(1.470)	1.755
	858.022	(81.610)	776.412
Potencijalne obaveze (Napomena 25)	114.995	(1.666)	113.329
Ukupno	973.017	(83.276)	889.741
31. decembar 2012.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH	170.935	-	170.935
Plasmani bankama	22.366	-	22.366
Kreditni komitentima	618.907	(74.760)	544.147
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	29.943	(1)	29.942
Ostala finansijska imovina	3.448	(1.448)	2.000
	845.599	(76.209)	769.390
Potencijalne obaveze (Napomena 25)	114.735	(1.517)	113.218
Ukupno	960.334	(77.726)	882.608

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog komitenta, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih komitentima, neto i sredstva kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

31. decembar 2013.	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	1.785	-	-	-	-	-	1.785	-
A	57.303	-	54.941	294	241.163	413	353.407	707
B	-	-	167.070	2.928	5.428	452	172.498	3.380
C	-	-	61.529	11.643	4.371	897	65.900	12.540
D	-	-	32.623	16.931	844	329	33.467	17.260
E	-	-	31.464	27.699	22.030	18.553	53.494	46.252
Ukupno	59.088		347.627	59.495	273.836	20.644	680.551	80.139
Ukupno (neto)		59.088		288.132		253.192		600.412

31. decembar 2012.	Banke		Privreda		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	811	-	-	-	-	-	811	-
A	21.111	-	64.739	452	231.212	388	317.062	840
B	444	-	192.340	3.921	5.693	506	198.477	4.427
C	-	-	51.123	9.738	2.007	423	53.130	10.161
D	-	-	16.789	8.854	1.032	316	17.821	9.170
E	-	-	30.561	30.475	23.411	19.687	53.972	50.162
Ukupno	22.366		355.552	53.440	263.355	21.320	641.273	74.760
Ukupno (neto)		22.366		302.112		242.035		566.513

*Banke bez kreditnog rejtinga

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Obezvrijeđeni krediti i hartije od vrijednosti su oni krediti i vrijednosni papiri za koje Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnica i kamatu prema odredbama ugovora o kreditu/ vrijednosnim papirima. Pojedinačno obezvrijeđena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procijenjeno da su obezvrijeđena i za koja su priznati procijenjeni gubici.

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata.

U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti kredita, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39, kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**Kolaterali**

Za većinu plasmana odobrenih komitentima, Banka zahtjeva sredstva obezbjeđenja. Obezbjedenje se obično ne uzima za plasmane bankama.

Obezbjedenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored navedenih obezbjeđenja za obezbjeđenja plasmana Banke koriste se i:

- jemstvo pravnih i fizičkih lica,
- sudužništvo,
- cesije i assignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite date komitentima i sredstva kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2013.		
Kreditna izloženost, neto	600.412	1.048.651
Vanbilansna izloženost, neto	113.329	106.705
Ukupno	713.741	1.155.356
31. decembar 2012.		
Kreditna izloženost, neto	566.513	1.074.418
Vanbilansna izloženost, neto	113.218	119.355
Ukupno	679.731	1.193.773

Od ukupnog iznosa kolaterala, na dan 31. decembra 2013. godine, na poslovne i stambene nekretnine se odnosi 594.164 hiljade BAM, a ostalo su depoziti, pokretna imovina, zalihe, garancije, administrativne zabrane, jemstva i mjenice.

Na dan 31. decembra 2012. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosilo se 662.821 hiljade BAM.

NLB BANKA d.d., TUZLA

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Dospijee i umanjenje vrijednosti potraživanja po kreditima, koja obuhvataju kredite komitentima i plasmane bankama, može se prikazati kako slijedi:

31. decembar

2013.

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja a za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
Vlade	-	-	-	-	1.972	-	-	(34)	1.938
Kompanije	9.262	213	70.946	59.077	193.341	1.395	(56.106)	(2.896)	275.232
Banke	59.086	-	2	-	-	-	-	-	59.088
Nebankarske finansijske organizacije	97	-	-	-	3.334	-	-	(46)	3.385
Stanovništvo	3.007	9	11.839	20.939	245.331	701	(20.473)	(584)	260.769
Ukupno	71.452	222	82.787	80.016	443.978	2.096	(76.579)	(3.560)	600.412

31. decembar

2012.

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja a za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
Vlade	-	-	-	-	34	-	-	-	34
Kompanije	8.734	87	58.526	38.069	235.955	2.455	(48.457)	(4.516)	290.853
Banke	22.355	-	11	-	-	-	-	-	22.366
Nebankarske finansijske organizacije	60	-	-	-	2.652	-	-	(24)	2.688
Stanovništvo	3.572	14	9.247	20.472	238.245	785	(21.075)	(688)	250.572
Ukupno	34.721	101	67.784	58.541	476.886	3.240	(69.532)	(5.228)	566.513

NLB BANKA d.d., TUZLA

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Starosna struktura potraživanja po kreditima, dospjelih i nedospjelih, a za koje nije ili je izvršeno umanjenje vrijednosti na dan 31. decembra, je kako slijedi (obuhvaćeni su krediti komitentima i plasmani bankama):

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2013.									
Bez kašnjenja	69.985	-	51.451	2.387	413.886	207	(10.869)	(3.218)	523.829
Do 30 dana	1.443	69	13.849	3.382	26.499	1.037	(3.941)	(149)	42.189
Od 30 do 90 dana	24	153	9.561	7.138	3.521	843	(4.895)	(176)	16.169
Preko 90 dana	-	-	7.926	67.109	72	9	(56.874)	(17)	18.225
Ukupno	71.452	222	82.787	80.016	443.978	2.096	(76.579)	(3.560)	600.412
31. decembar 2012.									
Bez kašnjenja	32.841	-	35.471	2.391	423.236	74	(9.643)	(4.103)	480.267
Do 30 dana	358	22	5.241	682	39.512	1.487	(1.952)	(567)	44.783
Od 30 do 90 dana	1.522	79	19.747	1.270	12.895	1.600	(4.272)	(523)	32.318
Preko 90 dana	-	-	7.325	54.198	1.243	79	(53.665)	(35)	9.145
Ukupno	34.721	101	67.784	58.541	476.886	3.240	(69.532)	(5.228)	566.513

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Kreditni portfolio po industrijskim sektorima je prikazana u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i plasmane bankama, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi (MRS 18), za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i plasmani bankama, su u tabeli prikazani na izdvojenim pozicijama.

	BAM	2013. %	BAM	2012. %
Stanovništvo	280.299	41,20	270.683	42,23
Trgovina	171.763	25,24	168.010	26,21
Finansijske institucije	62.634	9,21	27.651	4,31
Rudarstvo i industrija	85.275	12,53	96.580	15,07
Građevinarstvo	20.734	3,05	26.066	4,07
Transport i komunikacije	10.181	1,50	10.736	1,67
Trgovina nekretninama	20.816	3,06	23.327	3,64
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	11.015	1,62	6.604	1,03
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	5.464	0,80	6.286	0,98
Ostalo	12.187	1,79	5.048	0,79
	680.368	100,00	640.991	100,00
Kamate i naknade	5.158		6.433	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita (MRS 18)	(4.975)		(6.151)	
	680.551		641.273	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	(80.139)		(74.760)	
	600.412		566.513	

Problematicni plasmani

Pod problematicnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E (uslovno C). Upravljanje problematicnim plasmanima se vrši zavisno od Odluke Kreditnog odbora Banke za Corporate klijente da li se prenose u nadležnost Centra upravljanja rizicima - Službu rizičnih plasmana i intezivnog praćenja ili ostaju u Centru Corporate. Kreditni odbor Banke na bazi dostupnih informacija i dostavljenog prijedloga donosi Odluku za svakog pojedinog klijenta. Nadležni organizacioni dio koji vodi poslovni odnos sa SME komitentima dužan je sve partije SME komitenata koje su u kašnjenju preko 45 dana prenijeti u Službu naplate. Ukoliko Služba naplate dug po navedenim partijama nije naplatila, a kašnjenje u otplati obaveza iznosi 210 dana i veća su od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga dužna je prenijeti u nadležni organizacioni dio radi prenosa u Službu rizičnih plasmana i intezivnog praćenja i Službu pravnih poslova. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta direktno prenosi u Službu pravnih poslova radi pokretanja sudskog postupka.

Nadležni organizacioni dio koji vodi poslovni odnos sa fizičkim licima dužan je sve partije fizičkih lica koje su u kašnjenju preko 45 dana prenijeti u Službu naplate. Ukoliko Služba naplate dug po navedenim partijama fizičkih lica nije naplatila, a kašnjenje u otplati obaveza koja iznose jednako ili veće od 180 dana i veća su od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta, dužna je prenijeti u nadležni organizacioni dio radi prenosa u Službu rizičnih plasmana i intezivnog praćenja i Službu pravnih poslova. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000,00 BAM po osnovu glavnog duga direktno prenosi u Službu pravnih poslova radi pokretanja sudskog postupka.

Reprogrami i restrukturiranja

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu Restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju. Komitentima, razvrstanim u bonitetnu grupu E, krediti se ne refinansiraju/reprogramiraju.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Restruktuirani i refinansirani krediti na dan 31. decembra 2013 i 2012. godine dati su u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih kredita	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2013.		
Pravna lica	133	46.935
Fizička lica i poduzetnici	230	1.042
Ukupno	363	47.977
31. decembar 2012.		
Pravna lica	120	53.461
Fizička lica i poduzetnici	90	983
Ukupno	210	54.444

Intenzivno praćenje klijenata

Komitenti čiji plasmani još ne ispunjavaju uslove za prijenos u nekvalitetnu aktivu, a zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve komitente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (veliki obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativu za prenos komitenta na intenzivno praćenje, osim nadležnog komercijaliste, može dati Centar upravljanja rizicima prilikom bonitetnog razvrstavanja i utvrđivanja gornje granice zaduženja, članovi Kreditnog odbora Banke i članovi Uprave Banke. Prilikom prenosa komitenta na intenzivno praćenje neophodno je navesti razloge koji su doveli do inicijative za prenos.

Donošenje odluke o uvrštavanju komitenta na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Uprave Banke. Intenzivno praćenje znači da praćenje komitenata ostaje u poslovnom dijelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Službe rizičnih plasmana i intenzivnog praćenja i zaposlenici Službe pravnih poslova.

Intenzivno praćenje komitenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razriješenjem svih plasmana Banke prema komitentu (naplatom ili otpisom),
- zbog poboljšanja položaja komitenta i prerazvrstavanja u viši bonitetni razred (ostvaruje ciljne vrijednosti pokazatelja ili drugih postavljenih ciljeva),
- donošenjem odluke Kreditnog odbora Banke o prijenosu potraživanja komitenta u Službu rizičnih plasmana i intenzivnog praćenja (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- pokretanjem stečajnog postupka nad komitentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja komitenta.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**Vanbilansne stavke***(a) Obaveze po kreditima*

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2013.				
Obaveze po kreditima	57.069	155	-	57.224
Na dan 31. decembra 2012.				
Obaveze po kreditima	47.127	424	-	47.551

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su takođe uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeca po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2013.				
Ostale finansijske pomoći	46.419	11.344	8	57.771
Na dan 31. decembra 2012.				
Ostale finansijske pomoći	56.081	11.094	9	67.184

3.3. Tržišni rizik*Opšti zahtjevi*

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Nekreditne rizike redovno prati Služba upravljanja rizicima i kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih granica. Otvorenim pozicijama upravlja Sektor upravljanja bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim obrascima. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)*Ublažavanje rizika*

Sektor trgovanja dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima. Sektor upravljanja bilansom Banke kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene Basel standardima. U skladu sa zahtjevima Banke Slovenije, NLB Grupa osigurava dovoljno kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

3.4 Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u BAM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva, i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene valutne pozicije uglavnom su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama FBA i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

Na dan 31. decembra 2013.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBH	5.026	331	139.073	1.361	145.791
Plasmani bankama i krediti komitentima	49.668	7.196	196.347	4.111	257.322
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	343.090	-	-	-	343.090
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	16.647	-	11.807	-	28.454
Ostala finansijska imovina	518	19	1.218	-	1.755
	414.949	7.546	348.445	5.472	776.412
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	317.005	7.224	286.500	5.366	616.095
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	-	-	93.265	-	93.265
Ostale finansijske obaveze	3.208	52	1.735	21	5.016
	320.213	7.276	381.500	5.387	714.376
Devizna pozicija, neto	94.736	270	(33.055)	85	62.036

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

Na dan 31. decembra 2012.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBH	7.130	345	161.713	1.747	170.935
Plasmani bankama i krediti komitentima	16.804	6.747	163.693	4.188	191.432
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	375.081	-	-	-	375.081
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	19.486	-	10.456	-	29.942
Ostala finansijska imovina	732	13	1.254	1	2.000
	419.233	7.105	337.116	5.936	769.390
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	336.658	7.020	270.824	5.298	619.800
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	-	-	86.109	-	86.109
Ostale finansijske obaveze	1.634	29	1.234	9	2.906
	338.292	7.049	358.167	5.307	708.815
Devizna pozicija, neto	80.941	56	(21.051)	629	60.575

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku uključuju obaveze prema bankama, komitentima, uzete kredite i subordinirani dug.

Analiza osjetljivosti strane valute

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku obuhvataju depozite banaka, depozite komitenata, obaveze po uzetim kreditima i subordinirani dug.

Banka je uglavnom izložena valutama EUR, USD i ostale valute. Budući da je BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR.

3.5 Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dopijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku za upravljanje tržišnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti kamatnom riziku Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

NLB BANKA d.d., TUZLA
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)
3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti uvećanoj za buduće kamate, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospijeca sa stanjem na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine.

	do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2013.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	110.069	-	-	-	-	35.722	145.791
Plasmani bankama	58.809	272	-	-	-	9	59.090
Kreditni komitentima	53.518	57.135	211.451	237.363	57.786	-	617.253
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1	2	27.555	51	554	383	28.546
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	-	1.755	1.755
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.742	20.742
Ostala nefinansijska aktiva	-	-	-	-	-	588	588
	222.397	57.409	239.006	237.414	58.340	59.199	873.765
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	511	-	-	-	-	3.216	3.727
Depoziti komitenata	269.104	36.916	177.442	142.121	-	24.735	650.318
Obaveze po uzetim kreditima	33	6.412	15.438	26.603	828	-	49.314
Subordinirani dug	43	303	10.510	18.492	-	-	29.348
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	5.060	5.060
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	-	-	-	-	-	2.730	2.730
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	-	-	41	41
	269.691	43.631	203.390	187.216	828	35.782	740.538
Izloženost kamatnom riziku, neto	(47.294)	13.778	35.616	50.198	57.512	23.417	133.227

NLB BANKA d.d., TUZLA
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)
3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec a	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskama tno	Ukupno
31. decembar 2012.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	141.458	-	-	-	-	29.477	170.935
Plasmani bankama	21.817	344	-	-	-	205	22.366
Kreditni komitentima	54.269	77.279	199.338	230.609	53.509	-	615.004
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1	2	28.688	46	516	784	30.037
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	-	2.000	2.000
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.453	20.453
Ostala nefinansijska aktiva	-	-	-	-	-	398	398
	217.545	77.625	228.026	230.655	54.025	53.317	861.193
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka							
Depoziti komitenata	1.901	-	-	-	-	393	2.294
Obaveze po uzetim kreditima	237.573	35.879	146.677	170.315	-	42.545	632.989
Subordinirani dug	5	3.680	14.607	46.045	986	325	65.648
Izdane obveznice	108	175	4.978	18.842	-	370	24.473
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	2.906	2.906
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	-	-	-	-	-	2.610	2.610
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	-	-	36	36
	239.587	39.734	166.262	235.202	986	51.625	733.396
Izloženost kamatnom riziku, neto	(22.042)	37.891	61.764	(4.547)	53.039	(1.692)	127.797

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2013.

	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
Uvećanje kamatnih stopa			
+100 bp	643	-100 bp	(456)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2012.

	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
Uvećanje kamatnih stopa			
+ 100 bp	710	- 100 bp	(160)

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

3.6 Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje rizika

Mjerenje rizika likvidnosti provodi se kroz izvještaj o strukturnoj likvidnosti i gapova likvidnosti koji prikazuju dugoročiji aspekt obezbjeđivanja likvidnosti banke (na strani ulaganja, obaveza, veze između ulaganja i obaveza i strukture izvora finansiranja).

Banka redovno provodi stres testove likvidnosti.

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti sukladno zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Sektor upravljanja bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

U skladu sa Standardima upravljanja rizicima u NLB Grupi mjesečno se podnosi Izvještaj o strukturnoj likvidnosti u kojem se prate sljedeći odnosi:

- udio izvora NLB-a u bilansnoj sumi,
- visina izvora NLB-a u odnosu na kapital Banke,
- udio izvora 10 najvećih deponenata u svim depozitima,
- odnos bruto kredita i depozita („Loan to deposit ratio“) (bruto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora – maksimalno 125%),
- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora – maksimalno 125%),

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**

- likvidna aktiva u odnosu na kratkoročnu pasivu,
- udio dugoročnih izvora banaka u svim dugoročnim izvorima po preostalom dospeljeću,
- udio dugoročnih kredita nebankarskog sektora u svim kreditima nebankarskog sektora (maksimalno 70%) – po preostalom dospeljeću,
- pokrivenost dugoročnih kredita dugoročnim izvorima (minimalno 40%) – preostalo dospeljeće.

Mjesečno se izrađuju LGST izvještaji kojima se istovremeno prati ročna struktura aktive i pasive po periodima preostalog dospeljeća i uticaj stres scenarija na statički prikaz gap-a likvidnosti (novčani tokovi iz ugovorenih poslova) koji je u nadležnosti Službe upravljanja rizicima. Na statičku projekciju dograđuje se dinamička koja uključuje plan budućih priliva i odliva u sljedećih godinu dana (dinamički prikaz je u nadležnosti Sektora upravljanja bilansom Banke). Utvrđeni Stres scenariji se primjenjuju na statičku projekciju i zajedno sa budućim prilivima i odlivima izračunava se nivo potrebnih likvidnih sredstava kojim bi Banka morala raspolagati da bi mogla neometano poslovati u vanrednim okolnostima nastalim zbog hipotetičkih pojačanih odliva.

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospeljeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

31. decembra 2013.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	145.791	-	-	-	-	-	145.791
Plasmani bankama	58.816	272	-	-	-	-	59.088
Kreditni komitentima	50.462	51.454	191.777	198.051	49.580	-	541.324
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	27.545	-	526	383	28.454
Ostala finansijska imovina	1.755	-	-	-	-	-	1.755
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.742	20.742
Ostala nefinansijska aktiva	588	-	-	-	-	-	588
Ukupno	257.412	51.726	219.322	198.051	50.106	21.125	797.742
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	3.727	-	-	-	-	-	3.727
Depoziti komitenata	292.735	34.837	170.714	135.920	-	-	634.206
Obaveze po uzetim kreditima	3	6.152	14.673	25.721	775	-	47.324
Subordinirani dug	31	62	9.079	14.931	-	-	24.103
Ostale finansijske obaveze	5.051	3	6	-	-	-	5.060
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	751	148	914	109	808	-	2.730
Unaprijed naplaćeni prihodi	41	-	-	-	-	-	41
Ukupno	302.339	41.202	195.386	176.681	1.583	-	717.191
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(44.927)	10.524	23.936	21.370	48.523	21.125	80.551

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

31. decembra 2012.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	170.935	-	-	-	-	-	170.935
Plasmani bankama	22.022	344	-	-	-	-	22.366
Kreditni komitentima	51.125	71.673	180.327	195.042	45.980	-	544.147
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	29.065	-	479	398	29.942
Ostala finansijska imovina	2.000	-	-	-	-	-	2.000
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.453	20.453
Ostala nefinansijska aktiva	398	-	-	-	-	-	398
Ukupno	246.480	72.017	209.392	195.042	46.459	20.851	790.241
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	2.294	-	-	-	-	-	2.294
Depoziti komitenata	274.329	35.081	142.101	162.795	-	-	614.306
Obaveze po uzetim kreditima	5	3.382	14.867	45.966	987	-	65.207
Subordinirani dug	31	62	5.167	18.842	-	-	24.102
Ostale finansijske obaveze	5.346	-	-	-	-	-	5.346
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	682	190	744	183	811	-	2.610
Unaprijed naplaćeni prihodi	36	-	-	-	-	-	36
Ukupno	282.723	38.715	162.879	227.786	1.798	-	713.901
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(36.243)	33.302	46.513	(32.744)	44.661	20.851	76.340

3.7 Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

(i) Plasmani bankama

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa fluktuirajućom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost (Banka ima ograničen portfelj plasmana bankama s fiksnom kamatnom stopom i u pravilu se radi o plasmanima s vrlo kratkim dospeljećem).

(ii) Krediti i avansi dati komitentima

Fer vrijednost kredita i avansa datih komitentima predstavlja diskontirani iznos očekivanih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Budući da Banka ima ograničen portfelj zajmova i potraživanja s fiksnom kamatnom stopom i dužim dospeljećem rukovodstvo vjeruje kako se fer vrijednost zajmova i potraživanja ne razlikuje značajno od njihove knjigovodstvene vrijednosti.

3.7 Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

(iii) *Depoziti drugih banaka, komitenata, drugi depoziti, druge pozajmice i subordinirane obaveze.*

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospijeća. Vrijednost dugoročnih odnosa s depozitarima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti. Obzirom na to da većina depozita Banke ima promjenjivu kamatnu stopu koja je ujedno i tržišna stopa, Uprava vjeruje da nema značajne razlike između fer vrijednosti tih depozita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

Subordinirani dug vezan je za promjenjivu kamatnu stopu, glavnica se vraća na kraju u cijelosti, a fer vrijednost kamata izračunava se sa sadašnjom vrijednošću euribora i raspoređuje polugodišnje u skladu s ugovorom.

(iv) *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju.*

U bilansu banke se po fer vrijednosti od 2011. godine vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri (ulozi banke u kapital drugih pravnih lica) koji kotiraju na tržištu. Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala. Na dan 31. decembra 2013. ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira uključujući i obračunate kamate iznosi 28.454 hiljada BAM.

Pokazatelji fer vrijednosti priznati u izvještaju o finansijskom položaju

Financijski instrumenti koji se mjere po fer vrijednosti, razvrstani su u tri skupine ovisno o dostupnosti primjetljivih pokazatelja fer vrijednosti:

- 1. nivo dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neuskladenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze
- 2. nivo dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na izravno promatranje imovine ili obveza, tj. njihovih cijena ili su dobiveni neizravno, tj. izvedeni iz cijena i
- 3. nivo pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na primjetljivim tržišnim podacima (neprimjetljivi ulazni podaci).

Pregled finansijskih instrumenta po opisanim skupinama dan je u bilješci 13. *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju.*

3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

3.8 Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B, kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su planirane sljedeće aktivnosti:

- redovite aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema,
- testiranje adekvatnosti savlađivanja operativnoga rizika u skladu sa Planom za kontinuirano poslovanje Banke,
- formiranje i praćenje adekvatnosti rezervisanja za pokriće operativnih rizika, u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za operativne rizike i NLB,
- stalna edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanje svjesnosti o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini kod svih zaposlenika Banke.

3.9 Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama, upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada BAM.

Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbitne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni dionički kapital i rezerve Banke i zadržana neraspoređena dobit iz prethodnih godina. Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih dionica u posjedu Banke.

Dopunski kapital Banke čine: iznos općih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu Banke procijenjenu kao kategorija A, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini revidirane i potvrđene od strane eksternog revizora, iznos subordiniranih dugova najviše do iznosa 50% osnovnog kapitala.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA),
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prinosa dioničarima.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na minimalno 12%, a obim i strukturu svog poslovanja mora da uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima FBA, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službeni novine FBiH broj 03/03, 18/03, 53/06, 55/07, 81/07, 6/08, 86/10 i 48/12) i drugim odlukama FBiH iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 66/13).

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa ciljevima utvrđenim Programom koje je donio Nadzorni odbor, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje dioničarima, tj. povećanjem dioničkog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom dionica koja može biti zatvorena i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Tokom 2013. godine, kao i na dan 31. decembra 2013. godine i 31. decembra 2012. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	31. decembar 2013.	31. decembar 2012
Osnovni kapital		
Dopunski kapital	72.043	67.222
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	35.571	36.159
Iznos neto kapitala	(8.433)	(3.421)
	99.181	99.960
Ukupna ponderisana rizična aktiva	540.308	541.738
Ukupna ponderisani rizični vanbilans	65.613	68.801
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	605.921	610.539
Ponderisani operativni rizik (POR)	51.454	50.163
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	15,1%	15,1%

NLB BANKA d.d., TUZLA
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)
4. Neto prihodi od kamata
a. Prihodi po kamatama

	2013.	2012.
Kreditni		
Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	43.944	49.262
Plasmani drugim bankama	41	34
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	20	89
Prihodi po kamatama	777	798
Prihodi po kamatama	44.782	50.183
Neto trošak ispravke vrijednosti tokom godine (Napomena 12)	(82)	(993)
Prihodi po kamatama, neto	44.700	49.190

b. Rashodi po kamatama

Depoziti		
Obaveze po kreditima	14.482	14.314
Subordinirani dugovi	2.002	3.022
Ostali rashodi po kamatama	1.703	1.617
Rashodi po kamatama	-	-
Rashodi po kamatama	18.187	18.953
Neto prihodi od kamata	26.513	30.237

5. Neto prihodi od naknada
a. Prihodi od naknada i provizija

	2013.	2012.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	13.360	12.892
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.549	1.716
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	1.337	1.210
Prihodi od naknada	16.246	15.818

b. Rashodi od naknada i provizija

Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	3.453	3.267
Troškovi osiguranja depozita	1.544	1.450
Rashodi od naknada	4.997	4.717
Neto naknade	11.249	11.101

6. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2013.	2012.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	1.471	1.865
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(250)	(297)
	1.221	1.568
Obračunske kursne razlike, neto	147	124
	1.368	1.692

NLB BANKA d.d., TUZLA
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)
7. Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)

	2013.	2012.
Kreditni komitentima (Napomena 12)	8.199	10.615
Ostala aktiva (Napomena 16)	210	119
Potencijalne i preuzete obaveze (Napomena 22)	154	(616)
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 22)	(376)	317
	8.187	10.435

8. Opći i administrativni troškovi

	2013.	2012.
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	1.555	1.834
Održavanje	1.389	1.455
Troškovi obezbjeđenja	1239	1.303
Zakupnina	1.191	1.137
Troškovi PTT usluga	999	963
Kancelarijski materijal i sitan inventar	684	949
Troškovi marketinga	696	861
Režijski troškovi	748	782
Naknade FBA	506	527
Usluge	652	440
Troškovi osiguranja imovine i zaposlenih	420	429
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	161	429
Troškovi čišćenja	411	409
Ostali porezi i doprinosi	162	209
Ostali troškovi zaposlenih	151	203
	10.964	11.930

8a. Troškovi zaposlenih

	2013.	2012.
Neto plate	7.870	7.993
Porezi i doprinosi	4.833	4.915
Topli obrok i troškovi prevoza	1.327	1.402
Regres	492	491
Ostalo	253	261
	14.775	15.062
Rezervisanja za godišnje odmore, jubilarne nagrade i otpremnine (Napomena 22.a.)	639	(58)
	15.414	15.004

Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2013. godini bio je 430 (2012: 438).

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***9. Porez na dobit**

	2013.	2012.
Dobit prije oporezivanja	4.866	5.434
Poreski nepriznati rashodi	1.176	609
Poreska osnovica	6.042	6.043
Obračunati porez po propisanoj stopi od 10%	604	604
Efektivna poreska stopa	12,41%	11,12%

10. Novčana sredstva i računi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine

	2013.	2012.
Novac u blagajni	35.722	29.477
Računi rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine		
- Obavezna rezerva	55.510	53.256
- Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve	54.559	88.202
	145.791	170.935

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 2010. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, sa rokom dospijeca od jedne godine i 7% sa rokom dospijeca preko jedne godine od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, u BAM. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

11. Plasmani bankama

	2013.	2012.
Tekući računi kod banaka	22.446	17.115
Stavke u postupku naplate	1	8
Kamatonosni depoziti	36.641	5.243
	59.088	22.366

NLB BANKA d.d., TUZLA
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)
12. Krediti komitentima

	Kratkoročni krediti		Dugoročni krediti		Ukupno	
	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.
Kreditni građanima	32.702	33.042	249.124	239.293	281.826	272.335
Kreditni preduzećima	208.693	212.842	130.944	133.730	339.637	346.572
	241.395	245.884	380.068	373.023	621.463	618.907
Manje: Rezervisanja za umanjeње vrijednosti	(40.486)	(34.125)	(39.653)	(40.634)	(80.139)	(74.760)
	200.909	211.759	340.415	332.389	541.324	544.147

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima može se prikazati kako slijedi:

	2013.	2012.
1. januar 2013.	74.760	70.475
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	33.738	39.745
Smanjenje ispravki vrijednosti	(25.539)	(29.130)
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	8.199	10.615
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamatama (Napomena 4a)	82	993
Kursne razlike, neto	(11)	(291)
Trajni otpis	(2.891)	(7.032)
31. decembar 2013.	80.139	74.760

13. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	2013.	2012.
Trezorski zapisi Republike Slovenije	15.673	15.424
Obveznice Vlada F BiH – Federalno ministarstvo finansija	11.458	10.097
Trezorski zapisi Republike Srpske – Ministarstvo finansija	941	-
Obveznice Kraljevine Belgije	-	2.036
Obveznice UniCredit Bank, Austria AG	-	1.987
Ulaganja Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo	196	206
BAMCARD d.d., Sarajevo	113	113
S.W.I.F.T., Belgija	33	39
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
Udruženje banaka BiH, Sarajevo	14	14
Sarajevo Osiguranje d.d., Sarajevo	13	13
	28.455	29.943
Manje: Ispravke vrijednosti	(1)	(1)
	28.454	29.942

Struktura ulaganja	Djelatnost	% Vlasništva	Zemlja poslovanja
BAMCARD d.d., Sarajevo	Kartičarsko poslovanje	4,63	Bosna i Hercegovina
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	4,18	Bosna i Hercegovina
Privredna Banka Sarajevo d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,62	Bosna i Hercegovina
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,69	Bosna i Hercegovina
Sarajevo osiguranje d.d., Sarajevo	Osiguranje	0,05	Bosna i Hercegovina
S.W.I.F.T.	Platni promet	0,0054	Belgija

13. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Banka u svom portfoliju ima i sljedeće vrijednosne papire:

- 1.150.410 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM, u pet serija, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09),
- 4.000 trezorskih zapisa Republike Slovenije nominalne vrijednosti 1 hiljade EUR-a sa rokom dospijea 12.06.2014.godine, diskontna kamatna stopa je 2,95%,
- 4.000 trezorskih zapisa Republike Slovenije nominalne vrijednosti 1 hiljade EUR-a sa rokom dospijea 16.10.2014.godine, diskontna kamatna stopa je 3,25%,
- 404 trezorska zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 18.06.2014.godine, kamatna stopa je 1,29% na godišnjem nivou,
- 606 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 18.06.2014.godine, kamatna stopa je 1,39% na godišnjem nivou,
- 90 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 18.06.2014.godine, kamatna stopa je 1,49% na godišnjem nivou,
- 95 trezorskih zapisa Republike Srpske, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 23.05.2014.godine, kamatna stopa je 2,75% na godišnjem nivou.

Izdane obveznice Vlade Federacije BiH po osnovu ratnih potraživanja, priznate su u izvještaju o finansijskoj poziciji na dan 31.decembra 2009.godine po fer vrijednosti. Procjena fer vrijednosti obveznica izvršena je uvažavajući gotovinski tok svake pojedine serije i YTM (yield to maturity), diskontni faktor koji uvažava rizik zemlje (contry risk 11% za BiH) i risk free kamatnu stopu za dugoročne obveznice (5%), što je ukupno 16%.

Na dan 31.12.2013. godine, svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju (AFS) i služe kao sekundarne rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MRS i MSFI. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu, Revalorizacija rezerve - vrijednosni papiri raspoloživi za prodaju.

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31.12.2013.godine:

	u 000 BAM			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	-	28.071	-	28.071
Vlasnički vrijednosni papiri	-	242	141	383
Ukupno	-	28.313	141	28.454

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31.12.2012.godine:

	u 000 BAM			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	4.023	25.522	-	29.545
Vlasnički vrijednosni papiri	-	258	141	399
Ukupno	4.023	25.780	141	29.944

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***13. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)**

Dužnički vrijednosni papiri kojima Banka raspolaže su trezorski zapisi Republike Slovenije, Federacije BiH i Republike Srpske i svi su uvršteni u nivo vrednovanja 2. U posmatranom periodu nije bilo prelazaka vrijednosnih papira iz jednog u drugi nivo.

U nastavku je pregled kretanja finansijske imovine 1., 2. i 3. nivoa u 2013. godini. Za finansijsku imovinu 3. nivoa nije bilo kretanja tokom 2012. i 2013. godine. Banka raspolaže kratkoročnim vrijednosnim papirima raspoloživim za prodaju u cilju održavanja sekundarnih rezervi likvidnosti.

U tablici ispod dan je pregled kretanja finansijske imovine 1. nivoa u 2013. godini:

	Stanje 1. januara 2013.	Ukupni dobici/gubici priznati u dobiti ili gubitku	Kupovina	Dospjeće / prodaja	Umanjenje vrijednosti	Stanje 31. decembra 2013.
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju:</i>						
Dužnički vrijednosni papiri	4.023	8	-	(4.031)	-	-
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-
Ukupno finansijska imovina 1. nivoa	4.023	8	-	(4.031)	-	-

U tablici ispod dan je pregled kretanja finansijske imovine 1. nivoa u 2012. godini:

	Stanje 1. januara 2012.	Ukupni dobici/gubici priznati u dobiti ili gubitku	Kupovina	Dospjeće / prodaja	Umanjenje vrijednosti	Stanje 31. decembra 2012.
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju:</i>						
Dužnički vrijednosni papiri	11.265	323	-	(7.565)	-	4.023
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-
Ukupno finansijska imovina 1. nivoa	11.265	323	-	(7.565)	-	4.023

U 2012. godini Banka je raspolagala finansijskom imovinom klasifikovanom u 1. nivo vrednovanja. Tokom 2012. godine dospjele su obveznice Abanke Vipac d.d. Ljubljana, a na kraju godine u portfelju su ostale obveznice Kraljevine Belgije u visini 2.036 hiljade BAM i UniCredit Bank Austria AG vrijednosti 1.987 hiljade BAM. Tokom 2013. godine navedene obveznice su dospjele.

13. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

U tablici ispod dan je pregled kretanja finansijske imovine 2. nivoa u 2013. godini:

	Stanje 1. januara 2013.	Ukupni dobici/gubici priznati u dobiti ili gubitku	Kupovina	Dospjeće / prodaja	Umanjenje vrijednosti	Stanje 31. decembra 2013.
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju:</i>						
Dužnički vrijednosni papiri	25.522	662	27.250	(25.363)	-	28.071
Vlasnički vrijednosni papiri	258	-	-	-	(16)	242
Ukupno finansijska imovina 2. nivoa	25.780	662	27.250	(25.363)	(16)	28.313

U tablici ispod dan je pregled kretanja finansijske imovine 2. nivoa u 2012. godini:

	Stanje 1. januara 2012.	Ukupni dobici/gubici priznati u dobiti ili gubitku	Kupovina	Dospjeće / prodaja	Umanjenje vrijednosti	Stanje 31. decembra 2012.
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju:</i>						
Dužnički vrijednosni papiri	22.526	806	17.264	(15.074)	-	25.522
Vlasnički vrijednosni papiri	337	(53)	-	-	(26)	258
Ukupno finansijska imovina 2.	22.863	753	17.264	(15.074)	(26)	25.780

NLB BANKA d.d., TUZLA

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

14. Materijalna imovina

Nabavna vrijednost	Zemljište i zgrade	Vozila	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2012.	26.969	873	5.299	8.166	137	41.444
Povećanja					1.358	1.358
Prijenosi	290	86	593	434	(1.403)	-
Smanjenja						
- otpisi	-	-	(430)	(461)	-	(891)
- prodaja stalnih sredstava	-	(105)	-	-	-	(105)
Stanje na dan 31. decembra 2012	27.259	854	5.462	8.139	92	41.806
Stanje na dan 1. januara 2013.	27.259	854	5.462	8.139	92	41.806
Povećanja					1.141	1.141
Prijenosi	773	-	442	164	-	1.379
Smanjenja					(758)	(758)
- otpisi	-	-	(181)	(516)	(697)	(697)
- prodaja stalnih sredstava	(33)	-	-	-	(33)	(33)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	27.999	854	5.723	7.787	475	42.838
Akumulirana ispravka vrijednosti						
Stanje na dan 1. januara 2012.	10.269	463	4.433	5.854	-	21.019
Amortizacija perioda	350	128	464	623	-	1.565
- otpisi	-	-	(425)	(461)	-	(886)
- prodaja stalnih sredstava	-	(104)	-	-	-	(104)
Stanje na dan 31. decembra 2012	10.619	487	4.472	6.016	-	21.594
Stanje na dan 1. januara 2013.	10.619	487	4.472	6.016	-	21.594
Amortizacija perioda	353	125	411	587	-	1.476
- otpisi	-	-	(181)	(513)	-	(694)
- prodaja stalnih sredstava	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2013.	10.972	612	4.702	6.090	-	22.376
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2013.	17.027	242	1.021	1.697	475	20.462
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2012.	16.640	367	990	2.123	92	20.212

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

U koloni Zemljište i zgrade uključene su i nekretnine preuzete za neotplaćene kredite u iznosu 649 hiljada BAM (31. decembra 2012.: 60 hiljada BAM), koje su klasifikovane u skladu sa MSFI 5, kao Dugotrajna imovina namijenjena prodaji, na koju se ne obračunava amortizacija.

15. Nematerijalna imovina

	Licence i softveri
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2012.	4.489
Povećanja	144
Smanjenja-otpisi	(1)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	4.632
<i>Stanje na dan 1. januara 2013.</i>	<i>4.632</i>
Povećanja	117
Smanjenja-otpisi	(18)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	4.731
Akumulirana ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2012.	4.123
Amortizacija (Napomena 8)	269
Smanjenja-otpisi	(1)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	4.391
<i>Stanje na dan 1. januara 2012.</i>	<i>4.391</i>
Amortizacija	78
Smanjenja-otpisi	(18)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	4.451
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2013.	280
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2012.	241

16. Ostala aktiva

	2013.	2012.
Ostala finansijska imovina		
Obračunate naknade za usluge	485	676
Ostala aktiva	2.740	2.772
Manje: Ispravke vrijednosti	3.225	3.448
	(1.470)	(1.448)
	1.755	2.000
Ostala imovina		
Uplaćena akontacija poreza na dobit	233	-
Unaprijed plaćeni troškovi	168	199
Sitan inventar	188	201
	589	400
Manje: Ispravke vrijednosti	(1)	(2)
	588	398
	2.343	2.398

Kretanje ispravki vrijednosti:

	2013.	2012.
1. januar 2013	1.450	2.426
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	210	119
Kursne razlike, neto	-	(1)
Trajni otpis	(189)	(1.094)
31. decembar 2013	1.471	1.450

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***17. Depoziti banaka**

	2013.	2012.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	2.068	1.901
NLB Tutunska banka AD Skopje	1.068	287
NLB Montenegro banka AD Podgorica	16	15
Ostale banke	575	91
	3.727	2.294

18. Depoziti komitenata

	2013.	2012.
Preduzeća:		
Tekući računi		
- u BAM	117.285	110.943
- u stranim valutama	17.949	15.342
Oročeni depoziti		
- u BAM	79.788	87.706
- u stranim valutama	40.050	57.852
	255.072	271.843
Građani:		
Tekući računi		
- u BAM	100.182	91.285
- u stranim valutama	33.375	33.844
Oročeni depoziti		
- u BAM	79.398	63.465
- u stranim valutama	166.179	153.869
	379.134	342.463
	634.206	614.306

19. Obaveze po uzetim kreditima

	2013.	2012.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	24.179	33.226
European Fund for South-east Europe (EFSE)	13.118	19.669
Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana	8.250	10.312
Federalno ministarstvo finansija	1.712	1.866
Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona	65	134
	47.324	65.207

Na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. godine nema neiskorištenih odobrenih kreditnih linija.

Dugoročna pozajmljena sredstva su korištena u svrhu usklađivanja ročne strukture finansijske aktive i finansijske pasive, kao i za plasiranje sredstava.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

U decembru 2009. godine Banka je dobila dugoročni kredit od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana u iznosu od 10 miliona EUR, na rok 5 godina, u skladu sa Odlukom Nadzornog odbora od 8. septembra 2009., koja se odnosi na plasiranje dugoročnih kredita korporativnim komitentima.

U aprilu 2010. godine je jednokratno dospijevao dugoročni kredit kod Nove Ljubljanske banke u iznosu od 6 miliona EUR, te je urađena prolongacija ovog kredita pod sljedećim uslovima: rok 5 godina, otplata u deset jednakih polugodišnjih rata, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +3,50% godišnje.

NLB BANKA d.d., TUZLA

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Na osnovu GPF (Global Parent Facility), potpisanog između NLB d.d., Ljubljana i Evropske Banke za Rekonstrukciju i Razvoj (EBRD), te našim interesom za dugoročnim kreditom iz izvora EBRD-a, u septembru mjesecu 2011.godine, sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana zaključen je Ugovor o kreditu u iznosu od 10 miliona EUR-a za kreditiranje klijenata, registriranih i lociranih u BiH, a koji ispunjavaju uslove precizirane odredbama Ugovora o kreditu sa NLB d.d., Ljubljana.

Kredit je uzet pod sljedećim uslovima: dospijeće 15.07.2016., otplata kredita u sedam jednakih polugodišnjih rata, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +2,70% godišnje, grejs period 2 godine.

European Fund for South-east Europe (EFSE)

U cilju porasta SME plasmana, Banka je sa Evropskim fondom za jugoistočnu Evropu (EFSE) u junu mjesecu 2010. godine zaključila Okvirni ugovor i Individualni ugovor o kreditu od 10 miliona EUR. Sukladno Okvirnom ugovoru, Fond i Banka su dogovorili refinansiranje Pod-Kredita koji se isplaćuju na temelju Ugovora o pod-kreditima koji se zaključuju između Banke i Pod-zajmoprimaca (komitenti Banke-preduzeća, krajnji korisnici sredstava). Okvirni ugovor predviđa refinanciranje Pod-Kredita koji će biti izvršeni putem Individualnih ugovora o kreditu, a zaključuju se između Fonda i Banke. Na bazi navedenog Okvirnog ugovora, zaključen je Individualni ugovor o kreditu na iznos od 10 miliona EUR. Sredstva po osnovu Individualnog kredita su se povukla u tranšama (u junu mjesecu 2010. godine povučena je prva tranša od 2,5 miliona EUR, 30. septembra 2010. godine druga tranša u iznosu od 3,5 miliona EUR,

31.decembra 2010. godine treća tranša od 1 milion EUR, a 31. marta 2011. godine se povukla četvrta tranša u iznosu od 3 miliona EUR).

Kredit je namijenjen za finansiranje mikro i malih preduzeća, koja imaju prebivalište u BiH.

Banka je dužna otplatiti kredit Fondu u 6 jednakih uzastopnih polugodišnjih rata na svaki polugodišnji datum plaćanja, u skladu sa planom otplate. Prva rata je dospjela 22. marta 2013., a posljednja dospijeva 22. septembra 2015. godine.

Kamatna stopa je 6-mjesečni EURIBOR plus marža 3,40% godišnje.

Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana

U novembru 2007.godine od Slovenske izvozne i razvojne banke d.d., Ljubljana (SID Banka) povučen je kredit od 10 miliona EUR sa sljedećim uslovima: rok 10 godina, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +1,65% godišnje, grejs period godinu dana od datuma isplate.

Kredit se koristi za proširivanje finansiranja klijenata sa većinskim slovenačkim kapitalom kao i za finansiranje nabavke robe i usluga slovenačkog porijekla. Banka je zaključila Konsultantski sporazum sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana.

Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona

Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona zaključilo je sa Bankom dana 13.09.2005.godine Okvirni ugovor kojim se regulišu međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Sredstvima se kreditiraju fizička i pravna lica koja se bave obrtom, proizvodnjom kao i primarnom i sekundarnom poljoprivrednom proizvodnjom. Rok vraćanja odobrenih kredita je maksimalno 5 godina sa grejs periodom do 1 godine uz kamatnu stopu od 4% godišnje.

Federalno ministarstvo finansija

Na osnovu Sporazuma o zajmu potpisanim 18.02.2010. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam u iznosu od 47.800 hiljada EUR za Projekat poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima.

Na temelju navedenog, između Federalnog ministarstva finansija koje zastupa Federaciju BiH, Fondacije za održivi razvoj i Banke, u septembru 2010. godine je zaključen Ugovor o supsidijarnom finansiranju. Na temelju ovog ugovora Banka je primala finansijska sredstva radi odobravanja jednog ili više pod-zajmova krajnjim korisnicima prema odredbama i uslovima navedenim u Ugovoru. Za svaki iznos Supsidijarnog finansiranja koji se odobrio Banci za kreditiranje krajnjih korisnika, ugovorne strane su potpisale poseban Aneks ovog Ugovora navodeći uslove i rokove pojedinog podzajma. Primarni korisnici

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

projekta su mala i srednja poduzeća koja pridonose rastu regionalne privrede, zapošljavanju i izvozu. U 2011. godini je realizovan jedan podzajam u iznosu od 280/h BAM, a u 2012. godini su realizovana 2 podzajma u ukupnom iznosu od 1.800/h BAM.

Po osnovu novog Sporazuma o zajmu potpisanim 24.07.2012. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam u iznosu od 90.100.hiljada EUR za Projekat poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima.

S tim u vezi, 31.12.2013.godine je potpisan Ugovor o supsidijarnom zajmu između FBiH, koju zastupa Federalno Ministarstvo Finansija, Fondacije za Održivi razvoj i NLB Banke d.d., Tuzla.

Ministarstvo, po osnovu navedenog ugovora, Banci odobrava supsidijarno finansiranje prihvatljivih projekata i obrtnih sredstava malih i srednjih preduzeća na području FBiH do 8 miliona EUR-a, uz mogućnost dodatnog finansiranja.

Supsidijarno finansiranje Banke biće identičnog iznosa, dospijeca i grace perioda kao i krediti koje će Banka odobravati krajnjim korisnicima.

Za svaki iznos Supsidijarnog financiranja koji se odobrava Banci za kreditiranje krajnjih korisnika, Banka će dostaviti Fondaciji Zahtjev za povlačenje sredstava, specificirajući uvjete i rokove odobrenog podzajma. Ako Fondacija utvrdi da je Zahtjev za povlačenje sredstava u skladu sa odredbama Ugovora, poslat će Banci obavijest o prihvatanju Zahtjeva za povlačenje sredstava.

Kamatna stopa za uzeta sredstva je 6-mjesečni EUROLIBOR +1,00% godišnje, dok maržu za klijenta utvrđuje Banka

Kamatne stope za uzete kredite mogu se prikazati kako slijedi:

Izvori	Kamatna stopa	
	2013.	2012.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 2,70% - 3,5%	6-mjesečni EURIBOR + 2,70% - 3,5%
SID Banka , Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%
European Fund for South-East Europe EFSE	6-mjesečni EURIBOR + 3,4%	6-mjesečni EURIBOR + 3,4%
Ministarstvo finansija FBiH	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%
Ministarstvo razvoja i poduzetništva TK	1%	1%

20. Subordinirani dug

	2013	2012
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	15.169	15.166
European Fund for South-east Europe (EFSE)	8.934	8.936
	24.103	24.102

U cilju održavanja stope adekvatnosti kapitala iznad 13%, u skladu sa Programom i Politikama, te Planom za održavanje adekvatnog kapitala, Banka sa 31. decembrom 2013. i 2012. godine ima pet subordiniranih kredita koji se uključuju u dopunski kapital Banke (četiri kredita su od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, a jedan kredit je od EFSE).

U 2013. godini je dospio jedan subordinirani kredit od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana i ponovo prolongiran na 60 mjeseci i to:

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

- iznos od 2.500 hiljada EUR uz kamatnu stopu 6M EURIBOR+ 9,8% godišnje

Ugovor o kreditu za subordinirani kredit u iznosu od 8.801 hiljada BAM sa EFSE je potpisan dana 15. decembra 2008, a sredstva su dobijena 30. decembra 2008. Kredit je odobren na rok od 6 godina uz promjenjivu kamatnu stopu 6M EURIBOR uvećan za 5,1% do 22.03.2014.godine, uz mogućnost otplate subordiniranog kredita, pod uvjetom da je u skladu sa zahtjevom Agencije za bankarstvo, tj. da otplata neće uticati na adekvatnost kapitala.

Ako Banka ne otplati kredit, kamatna stopa nakon 22.03.2014.godine je 6M EURIBOR uvećan za 8,5%.

21. Ostale obaveze

	2013.	2012.
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		
Obaveze iz komisionih poslova	327	95
Obaveze za ostale bankarske naknade	6	14
Obaveze prema dobavljačima	585	589
Neraspoređeni prilivi	1.320	1.645
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	2.222	2.440
Obaveze prema zaposlenim	49	17
Obaveze za poreze i doprinose	73	35
Ostale obaveze	478	511
	5.060	5.346
Unaprijed naplaćeni prihodi	41	36
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>	41	36
	5.101	5.382

21a. Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata

	2013.	2012.
Privreda	12.120	13.154
Stanovništvo	7.228	8.079
Ukupno plasmani	19.348	21.233
Vlada Tuzlanskog kantona	2.728	12.686
Vlada Sarajevskog kantona	1.848	1.909
Ostale nebankarske finansijske organizacije	15099	6.733
Ukupni izvori (obaveze)	19.675	21.328
Razlika	327	95

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, stoga nisu uključena u bilans Banke.

Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i stanovništvu. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***22. Ostala rezervisanja**

	2013.	2012.
Rezervisanja za zaposlene	1.034	687
Rezervisanja za sudske sporove	30	406
Vanbilansna rezervisanja	1.666	1.517
	2.730	2.610

a) Kretanja rezervisanja u skladu sa MRS 19

	2013.	2012.
Početno stanje na dan 1. januara	687	772
Troškovi tokom godine	926	-
Oslobađanje rezervisanja za godišnje odmore i jubilarne nagrade	(287)	(58)
Povećanje/(Smanjenje) za godinu, neto (Napomena 8a)	639	(58)
Iskorištene rezervacije	(292)	(27)
	1.034	687

b) Kretanja rezervisanja za sudske sporove

	2013.	2012.
Početno stanje na dan 1. Januara	406	96
(Smanjenje)/Povećanje za godinu, neto (Napomena 7)	(376)	317
Iskorištene rezervacije	-	(7)
	30	406

c) Vanbilansna rezervisanja

	2013.	2012.
Početno stanje na dan 1. Januara	1.517.	2.133
Povećanje/(Smanjenje) za godinu, neto (Napomena 7)	154	(616)
	1.666	1.517

23. Dionički kapital

	2013.	2012.
Broj dionica		
-Obične dionice	275.751	275.751
-Povlaštene dionice	275.569	275.569
	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva na preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana na strani 9, u okviru Tačke 1. Opći podaci.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***Zarada po dionici**

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Berzi. Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovna zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Banke i ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema razvodnjene zarade po dionici kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionicama.

	2013.	2012.
Dobit Banke poslije poreza	4.262.458	4.829.859
Ponderisani broj dionica	275.569	275.569
Osnovna/razvodnjena zarada po dionici (u BAM)	15,47	17,53

24. Transakcije sa povezanim stranama

Strane sa smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka. Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice i obavljene su u skladu sa komercijalnim uslovima na tržištu. Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

	2013.	2012.
<u>Vlasnik</u>		
Aktiva:		
Kredit i druga potraživanja:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	2	92
Devizni računi:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1.401	13.231
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	4
Pasiva:		
Depoziti po viđenju:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	2.068	1.901
Obaveze po dugoročnim kreditima:		
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	24.196	33.249
Obaveze po subordiniranom kreditu:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	14.931	14.931
Ostale obaveze:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	21
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	400	451

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***Ostali****Aktiva:****Kredit i druga potraživanja:**

- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije
- Fizička lica

2013.**2012.**

202	258
1	1
15.426	-
92	84

Devizni računi:

- Adria Bank AG, Wien
- KBC Bank
- NLB Banka a.d., Beograd
- NLB Tutunska banka AD, Skopje
- NLB Montenegrobanka AD, Podgorica

52	94
-	181
3	137
38	10
4	12

Kratkoročno oročena sredstva:

- NLB Razvojna banka, Banja Luka

272	284
-----	-----

Razgraničene kamate:

- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije

247	-
-----	---

Pasiva:**Depoziti po viđenju:**

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo
- NLB Tutunska banka AD, Skopje
- NLB Montenegrobanka, Podgorica
- CBS Invest d.o.o., Sarajevo
- Fizička lica

103	162
31	2.477
1.068	287
16	15
22	40
23	19

Dugoročni depoziti:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo
- CBS Invest d.o.o., Sarajevo
- Fizička lica

1.800	500
-	35
310	137

Razgraničene kamate:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo
- Fizička lica

20	14
8	8

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***Vlasnik:****Prihodi i rashodi:****Prihodi od kamata:**

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

1

4

Prihodi od naknada:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

26

50

Rashodi kamata:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

2.250

3.424

Ostali:**Prihodi i rashodi:****Prihodi od kamata:**

- KBC Bank

-

2

- Prvi Faktor d.o.o., Sarajevo

3

2

- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije

461

-

- Fizička lica

5

7

Prihodi od naknada:

- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo

98

95

- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka

111

95

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo

37

32

- KBC Bank

-

7

- CBS Invest d.o.o., Sarajevo

8

-

- Fizička lica

1

1

Rashodi kamata:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo

27

19

- CBS Invest d.o.o., Sarajevo

-

4

- Prvi Faktor d.o.o., Sarajevo

1

1

- Fizička lica

9

6

Garancije i druga jemstva: (izloženost po osnovu vanbilansa, odnosno odobrenih kredita)

- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo

585

585

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo

5

5

- Fizička lica

31

29

Primanja članova Uprave**2013.****2012.**

Neto plate

438

446

Porezi i doprinosi

268

272

Ostala primanja

77

44

Porezi i doprinosi

41

19

824**781**

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***25. Potencijalne i preuzete obaveze**

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	2013.	2012.
Garancije		
- u BAM	39.372	45.242
- u stranim valutama	16.350	19.908
Akreditivi	2.049	2.034
Manje: Ispravka vrijednosti za potencijalne gubitke	(1.666)	(1.517)
	56.105	65.667
Odobreni neiskorišteni krediti		
- u BAM	57.224	47.551
	57.224	47.551

Operativni najmovi

Banka iznajmljuje poslovne prostore u cijeloj Bosni i Hercegovini.
Na osnovu ugovora o najmu, preuzete obaveze su sljedeće:

	2013.	2012.
Preuzete obaveze po osnovu najmovi	1.191	1.137
	1.191.	1.137

	2013.	2012.
Dospijeće do 1 godine	36	75
Dospijeće od 2 do 5 godina	651	551
Dospijeće preko 5 godina	504	511
	1.191	1.137

Sudski procesi u toku

Na dan 31.12.2013. godine protiv Banke su u toku 72 sudska postupka. Ukupna vrijednost sudskih postupaka u kojima je Banka tužena sa stanjem na dan 31.12.2013. godine iznosi 17.380.729 BAM zatim 5.383 CHF i 1.050 USD.

U toku 2013. godine Banka je zaprimila 12 novih tužbi.

U periodu od 01.01. – 31.12.2013. godine u korist Banke je okončano 15 sudskih postupaka.

Sudski sporovi koji su pokrenuti protiv Banke odnose se na isplatu stare devizne štednje, isplatu razlike kamate po prijeratno oročenim novčanim sredstvima, poništenje ugovora ili poništenje založnih prava, isplatu zbog neosnovanog obogaćenja, naknadu štete, te na poništenje otkaza ugovora o radu.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu.

NLB BANKA d.d., TUZLA**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)***26. Poslovanje po segmentima**

Segmentna analiza se upotrebljava za interno finansijsko izvještavanje rezultata poslovanja. Segmenti obuhvataju Corporate, SME i Stanovništvo i Riznicu. Kamatni prihodi su raspoređeni po segmentima upotrebom internih transfernih cijena (ITC) koji utvrđuje Centar treasury u zavisnosti od uslova koji vladaju na tržištu. Transferne cijene utvrđuju se po ročnosti. Raspored zajedničkih troškova i troškova uslužnih i režijskih centara, vrši se putem odgovarajućih ključeva, odnosno planskih pondera.

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine:

	Corporate	SME i Stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	24.819	110.069	10.903	145.791
Vrijednosni papiri AFS	-	-	28.454	-	28.454
Kredit	227.542	313.782	59.088	-	600.412
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	20.742	20.742
Ostala sredstva	59	336	32	1.916	2.343
Ukupno aktiva	227.601	338.937	197.643	33.561	797.742
OBAVEZE					
Depoziti	48.340	479.546	109.923	124	637.933
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	47.324	-	47.324
Subordinirani dug	-	-	24.103	-	24.103
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	1.296	370	-	1.064	2.730
Ostale obaveze	145	996	3.068	892	5.101
Ukupno obaveze	49.781	480.912	184.418	2.080	717.191

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine:

	Corporate	SME i Stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	13.970	141.458	15.507	170.935
Vrijednosni papiri AFS	-	-	29.942	-	29.942
Kredit	239.224	304.923	22.366	-	566.513
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	20.453	20.453
Ostala sredstva	60	221	250	1.867	2.398
Ukupno aktiva	239.284	319.114	194.016	37.827	790.241
OBAVEZE					
Depoziti	50.122	436.316	130.039	123	616.600
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	65.207	-	65.207
Subordinirani dug	-	-	24.102	-	24.102
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	1.488	360	-	762	2.610
Ostale obaveze	287	868	3.266	961	5.382
Ukupno obaveze	51.897	437.544	222.614	1.846	713.901

NLB BANKA d.d., TUZLA
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2013. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)
26. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2013. godinu:

	Corporate	SME i Stanovništvo	Riznica	Banka
Prihodi po kamatama	15.669	28.197	834	44.700
Rashodi po kamatama	(117)	(8.772)	(9.298)	(18.187)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	15.552	19.425	(8.464)	26.513
Prihodi/rashodi iz transfernih cijena	(8.403)	(2.495)	6.043	(4.855)
ALM	-	-	4.855	4.855
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	7.149	16.930	2.434	26.513
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	(8.935)	739	9	(8.187)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja	(1.786)	17.669	2.443	18.326
Neto nekamatonosni prihodi	1.499	11.780	22	13.301
Ukupni operativni prihodi	(287)	29.449	2.465	31.627
Ukupni troškovi	(2.787)	(22.545)	(1.429)	(26.761)
Dobit/Gubitak prije oporezivanja	(3.074)	6.904	1.036	4.866

26. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2012. godinu:

	Corporate	SME i Stanovništvo	Riznica	Banka
Prihodi po kamatama	18.917	29.352	921	49.190
Rashodi po kamatama	(100)	(7.922)	(10.931)	(18.953)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	18.817	21.430	(10.010)	30.237
Prihodi/rashodi iz transfernih cijena ALM	(10.724)	(3.257)	7.686	(6.295)
	-	-	6.295	6.295
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	8.093	18.173	3.971	30.237
 Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	(9.799)	(641)	5	(10.435)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja	(1.706)	17.532	3.976	19.802
 Neto nekamatonosni prihodi	1.537	10.898	902	13.337
Ukupni operativni prihodi	(169)	28.430	4.878	33.139
Ukupni troškovi	(2.579)	(22.567)	(2.559)	(27.705)
 Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	(2.748)	5.863	2.319	5.434

27. Događaji nakon datuma izvještavanja

Od 31. decembra 2013. godine, nakon datuma bilansa stanja, do datuma predavanja izvještaja, nisu se desili događaji koji značajnije utiču na položaj Banke ili zahtijevaju dodatna objašnjenja.